

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان - یوناما
نظارت مشترک بر حقوق سیاسی
انتخابات ریاست جمهوری و شورا های ولایتی
گزارش سوم
اول اگست - 21 اکتوبر 2009

هیأت معاونت ملل متحد در افغانستان
یوناما

فهرست مطالب

3.....	خلاصه یافته ها
4.....	مقدمه
4.....	اول. ناامنی و ارباب
4.....	تشدید خشونت و ارباب قبل از روز انتخابات
5.....	ناامنی در روز انتخابات
6.....	دوم. حق رای دهی
6.....	ناامنی و رای دهی
7.....	جابجایی یا ادغام مراکز و محلات رای دهی
7.....	مشارکت زنان
8.....	سوم. تقلب و بی نظمی ها
10.....	پر کردن صندوق های رای
11.....	مبارزه انتخاباتی در محلات رای دهی و هدایت دادن رای دهندگان
12.....	موجودیت چند کارت رای دهی نزد یک فرد
12.....	رای دادن غیر مستقیم
13.....	رای دادن خردسالان
13.....	نارسایی ها
13.....	چهارم. آزادی بیان
14.....	پنجم. جمع بندی
16.....	پاورقی ها

ضمیمه 1 - خط مشی کمیسیون شکایات انتخاباتی در مورد ارزیابی ، تقنیش و بازشماری

خلاصه یافته ها

- انتخابات در فضای دشوار برگزار شد و مشکلاتی در زمینه های امنیت، تدارکات و منابع انسانی داشت. این نخستین انتخابات بود که به صورت کامل توسط کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان رهبری و سازماندهی شد و نیرو های امنیتی ملی افغان رهبری تامین امنیت آنرا به عهده داشتند. همچنان برای اولین بار ترتیباتی برای رای دهی زندانیان و مریضان داخل بستر در شفاخانه ها گرفته شد.
- افزایش دوامدار حوادث امنیتی توسط عناصر ضدحکومتی یک نگرانی عمده در آمادگی و برگزاری انتخابات بود. با وجود تلاش های تحسین برانگیز نیروهای امنیتی افغان، ناامنی بر تصمیم افغان ها برای مشارکت در انتخابات تاثیر داشت.
- در طی 15 سال اخیر، در روز انتخابات بیشترین تعداد حملات و انواع دیگر تهدید ها اتفاق افتاد. با تاسف 31 غیرنظامی به شمول 11 کارمند کمیسیون مستقل انتخابات، 18 پولیس ملی و هشت کارمند اردوی ملی در این روز کشته شدند.
- فرمان شورای امنیت ملی مبنی بر عدم گزارش خشونت ها در روز انتخابات از طریق رسانه ها و دستگیری شماری از خبرنگاران در روز انتخابات؛ اثرات نگران کننده ای بر آزادی بیان داشت. اکثر رسانه های داخلی از گزارش خشونت های انتخاباتی خودداری کردند.
- یک سوم رای دهندگان ثبت شده، رای خود را در صندوق ها ریختند که این رقم به طور قابل ملاحظه ای از انتخابات قبلی کم تر است. مشارکت رای دهندگان نظر به مناطق مختلف، متفاوت بود؛ اشتراک مردم در مناطق متاثر از جنگ کم تر و در جا های چون مناطق مرتفع مرکزی، شمال و شمال شرق کشور بیشتر بود.
- اگرچه زنان افغان علاقه فزاینده ای به امور سیاسی نشان می دهند، اما سطح مشارکت آنها در انتخابات از مردان پایین تر بود؛ ناامنی و موانع اجتماعی- فرهنگی از مشارکت زنان جلوگیری کرد.
- اتهامات زیادی در رابطه به تقلب و بی نظمی در انتخابات، به خصوص پر کردن صندوق های رای، صورت پذیرفت. تقلب در انتخابات عام بود، اما به ویژه در مرکز، جنوب، شرق و جنوب شرق کشور بیشتر اتفاق افتاده است. رای دادن غیرمستقیم، رای دادن خردسالان و تملک چند کارت رای دهی توسط یک نفر در قسمت های مشخصی از کشور مشاهده شد. گزارش های گسترده در مورد استفاده نادرست از رنگ پاک نشدنی در یک تعداد از مراکز رای دهی و ناکارایی وسیله سوراخ کن توام با گزارشات وسیع در مورد ادعاهای تقلب، به اعتماد رای دهندگان به روند انتخابات ضربه زد.
- آزادی رای دهندگان برای انتخاب کاندید شان در افغانستان با برخی رسوم اجتماعی محدود شده است؛ بعضی اوقات کاندید مورد نظر یک اجتماع توسط افراد با نفوذ محلی و یا مجتمع مشخص میگردد. آزادی فرد رای دهنده برای انتخابش توسط کاندیدان، نمایندگان آنها، قوماندانان محلی و همچنان برخی از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و برخی کارمندان دولتی از طریق هدایت کردن رای دهندگان و مبارزه انتخاباتی در مراکز رای دهی سلب گردیده است.
- بی آن که لطمه ای به پیامد کار کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی زده شود، وسعت و ماهیت تقلب بحث داغی را پیرامون سلامت روند انتخابات دامن زد.
- در 20 اکتوبر، کمیسیون مستقل انتخابات اعلام نمود که دور دوم انتخابات بین رییس جمهور حامد کرزی و داکتر عبدالله عبدالله به تاریخ 7 نومبر برگزار خواهد گردید. به اساس محاسبه کمیسیون مستقل انتخابات مبنی بر تصمیم کمیسیون شکایات انتخاباتی مورخ 18 اکتوبر، رای های کاندیدان پیشتر از 50 فیصد پایین تر آمد.

انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی در تاریخ 20 اگست 2009، در یک شرایط دشوار امنیتی در جنوب، جنوب شرق و قسمت های از شمال، با در نظر داشت میزان بالای اراغاب، مشارکت نسبتاً پایین زنان به خصوص در مناطق متأثر از جنگ و نگرانی ها درباره خشونت و تقلب، برگزار شد. با این وجود، افغان ها مصمم بودند تا در بخش های مختلف کشور به پای صندوق های رای بروند. همان طور که بسیاری به شمول مأموریت های بین المللی نظارت بر انتخابات افغانستان¹ یادآور شدند، برگزاری انتخابات یک دستاورد مهم برای مردم افغانستان بود و تعهد آنها را نسبت به روند مردم سالاری نشان می داد.²

این اولین انتخاباتی بود که به طور کامل توسط کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان سازماندهی شد. به جز از چند محل، مواد انتخاباتی به طور ایمن و به موقع توزیع شد و تدارکات انتخابات به صورت مسلکی گرفته شد. اکثریت از 6210 محلات رای دهی³ به موقع در سراسر کشور باز شد و بیش از 120462 کارمند استخدام شدند.⁴ تعداد قابل ملاحظه مراکز رای دهی⁵ در مقایسه با تعداد مراکز رای دهی که در انتخابات سال 2004 و سال 2005 باز شده بودند، باز شدند.⁶

برای بار نخست، افغانهای با نیازهای ویژه توانستند رای دهند. به زندانیان (آنهايي که از حقوق مدنی و سیاسی خود به حکم محکمه باصلاحیت محروم نشده بودند) و بیماران در شفاخانه ها امکان داده شد تا رای خود را در صندوق ها بریزند. کمیسیون مستقل انتخابات 82 محل رای دهی بیشتر را به منظور تسهیل رای دهی برای رای دهندگان با نیازهای ویژه ایجاد کرد.

بر علاوه، شمار زیادی از ناظرین و نمایندگان نامزدان در اکثر محلات رای دهی⁷ در سراسر کشور به جز در مناطق ناامن حضور داشتند. حضور محض آنها در مراکز رای دهی بازدارنده تقلب بود، زیرا به نمایندگان نامزدان اختیار داده شده بود تا بی نظمی هایی را که مشاهده می کنند، اطلاع دهند. کمیسیون مستقل انتخابات به 169709 نمایندگان نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی (که از آن جمله 36222 زن بودند)، 92897 نمایندگان نامزدان انتخابات ریاست جمهوری (که از آن جمله 21103 زن بودند)، 1250 ناظر بین المللی (که از آن جمله 158 زن بودند)، 9228 ناظر داخلی (که از آن جمله 3758 زن بودند)، 609 کارمندان مطبوعات بین المللی (که از آن جمله 152 زن بودند)، 638 کارمندان مطبوعات داخلی (که از آن جمله 126 زن بودند) و 6998 نماینده احزاب سیاسی (که از آن جمله 396 زن بودند) اعتبارنامه داده بود.⁸ بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا) 7368 ناظر به شمول 2642 ناظر زن گماشته بود.⁹

مأموریت مساعدت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از 929 مرکز رای دهی در روز انتخابات بازدید کردند. گزارش این بازدیدها و مشاوره با دستاوردکاران عمده (به شمول فیفا، انستیتوت دموکراتیک ملی، انستیتوت بین المللی جمهوری خواهان، سازمان امنیت و همکاری اروپا/دفتر نهاد های دموکراتیک و حقوق بشر و اتحادیه اروپا) اساس سومین گزارش نظارت بر حقوق سیاسی را تشکیل می دهد. این گزارش به چهار موضوع کلیدی می پردازد: ناامنی و خشونت قبل از روز انتخابات، مشارکت مردم افغانستان به خصوص زنان در انتخابات، بی نظمی ها و تقلب انتخاباتی و آزادی بیان.

اول. ناامنی و اراغاب

تشدید خشونت و اراغاب قبل از روز انتخابات

قبل از روز انتخابات، ناامنی نگرانی عمده در آمادگی و برگزاری انتخابات بود. هفته قبل از روز انتخابات ما شاهد افزایش دوامدار ناامنی توسط عناصر ضدحکومتی در سراسر کشور بودیم، که به هدف ایجاد فضای ترس به منظور دلسرد کردن رای دهندگان و اراغاب کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات صورت می گرفت. تاکتیک های اراغاب شامل قتل، آدم ربایی، انفجار بمب کنترل شده از راه دور، پوسته های غیرقانونی و شبنامه می شود که به خصوص در ولایات قندهار، ارزگان و هلمند (در جنوب)، ولایات غزنی و خوست (در جنوب شرق) و ولایات

کاپیسا، وردک و لوگر (در منطقه مرکزی) به اجرا در آمد¹⁰. این تاکتیک ها، همان طور که از محتوای شبنامه ها برمی آید، به منظور هشدار به مردم نسبت به شرکت در انتخابات عملی شد. در بعضی از شبنامه ها به مسوولان مکاتب نسبت به باز کردن مکاتب یا استفاده از مکاتب به عنوان مراکز رای دهی اخطار داده شده بود. یک هشدارنامه عمومی رسماً توسط طالبان صادر و در تاریخ 18 اگست 2009 به صورت گسترده منتشر شد¹¹. طالبان همچنین به طور مستقیم رای دهندگان را از طریق اخطار به واسطه بلندگو و نطق در مساجد به خوف انداختند¹².

ارباب توسط عناصر ضدحکومتی قبل از روز انتخابات به طرز قابل ملاحظه ای افزایش یافت: در روزهای قبل از 20 اگست 2009، عناصر ضدحکومتی ایجاد موانع را در جاده های منتهی به مراکز رای دهی آغاز کردند و تهدیدهایی را مبنی بر قطع انگشتان افرادی صادر کردند که انگشتان آنها رنگ انتخابات را دارد (نشانه شرکت یک فرد در انتخابات). به صورت برجسته، چهار حمله انتحاری در جریان هفته قبل از روز انتخابات صورت گرفت: یک حمله انتحاری در ولایت هلمند در تاریخ 14 اگست 2009، دو حمله انتحاری در شهر کابل در تاریخ 15 و 18 اگست 2009¹³ و یک حمله انتحاری در ولایت ارزگان در تاریخ 18 اگست 2009. این حملات رابطه مخصوصی با روند انتخابات داشت، زیرا حس ناامنی را به ویژه در شهر کابل تشدید کرد که برای ماه ها شاهد چنین حملاتی نبود.

نامزدان و کارمندان مبارزات انتخاباتی آنها بهای ارباب و حملات مستقیم عناصر ضدحکومتی را در چند هفته قبل از روز انتخابات پرداختند. در حد فاصل میان 1 و 19 اگست 2009، 15 حمله توسط عناصر ضدحکومتی علیه وسایط نقلیه نامزدان یا کارمندان مبارزات انتخاباتی آنها صورت پذیرفت¹⁴. بر همین اساس، عناصر ضدحکومتی پنج کارمند مبارزات انتخاباتی نامزدان ریاست جمهوری را ربودند¹⁵ و یک نامزد انتخابات شوراهای ولایتی¹⁶ و دو کارمند مبارزات انتخاباتی را به قتل رساندند¹⁷.

عناصر ضدحکومتی همچنین مراکز رای دهی، کاروان های انتقال مواد انتخاباتی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات را هدف قرار دادند. حداقل 29 حمله علیه مراکز رای دهی منجمله مکاتبی که به عنوان مراکز رای دهی استفاده شده بودند، صورت گرفت که فقط به تلفات مالی انجامید و 14 حمله علیه کاروان های انتقال مواد انتخاباتی یا علیه نیروهای امنیتی افغانستان که این کاروان ها را همراهی می کردند، به خصوص در چهار روز قبل از انتخابات، صورت گرفت¹⁸. نه کارمند کمیسیون مستقل انتخابات در جنوب شمال و شمال شرق کشته شدند¹⁹ و پنج کارمند این کمیسیون ربوده شدند²⁰.

ناامنی در روز انتخابات

حملات و تاکتیک های ارباب در روز انتخابات ادامه یافت. 20 اگست 2009 شاهد بالاترین تعداد حوادث امنیتی در یک روز (300 حادثه) در ظرف 15 سال بود. تعداد و شدت حملات نظر به مناطق مختلف، متفاوت بود— وضعیت در اکثر نقاط در شمال، غرب و ارتفاعات مرکزی نسبتاً آرام بود، اما بیشتر حوادث امنیتی در جنوب، جنوب شرق، برخی از نقاط مشخص در مرکز (وردک و لوگر) و بخش هایی از شمال شرق (بغلان و قندوز) اطلاع داده شد²¹. رخدادهای امنیتی شامل حملات موشکی در نزدیکی مراکز رای دهی و علیه پسته های بازرسی نیروهای امنیتی افغان، انفجار بمب های کنترل شده از راه دور، برخوردهای مسلحانه کوچک و حملات پراکنده می شد. سطح خشونت در صبح هنگامی که مراکز رای دهی باز می شد، بالا بود و با گذشت زمان در عصر کاهش یافت. در تاریخ 20 اگست 2009، 31 غیرنظامی کشته و 79 غیرنظامی مجروح شد؛ به گفته کمیسیون مستقل انتخابات، 11 کارمند آن در جمله تلفات غیرنظامی قرار داشتند²². بر علاوه، 18 کارمند پولیس ملی افغانستان و هشت کارمند اردوی ملی افغانستان کشته شدند و حداقل 27 پولیس اردوی ملی و 27 کارمند اردوی ملی افغان جراحت برداشتند²³. با این حال، اکثریت مطلق حوادث نسبتاً شدید نبود و به نظر نمی آید به منظور کشتار مردم صورت گرفته باشد؛ اکثر تحلیلگران به این باور هستند که این حملات برای ایجاد فضای ترس در میان مردم صورت گرفته است تا از رفتن مردم به مراکز رای دهی ممانعت شود.

دوم. حق رای دهی

چندین عامل نظیر ناامنی، محدودیت های فرهنگی (به خصوص برای زنان) و نارضایتی از نهادهای عامه²⁴، بر اعمال حق رای دهی اثر گذاشت. در نتیجه، علی رغم مساعی تحسین برانگیز نیروهای امنیتی افغان و کمیسیون مستقل انتخابات، میزان مشارکت مردم در این انتخابات پایین تر از مشارکت آنها در انتخابات ریاست جمهوری در سال 2004²⁵ و انتخابات ولسی جرگه و شوراهای ولایتی در سال 2005 در اکثر نقاط کشور بود²⁶. به گفته کمیسیون مستقل انتخابات، از مجموع 15295016. رای دهندگان واجد شرایط 38.7 درصد در انتخابات اشتراک کردند که از آن جمله 58.42 درصد مرد، 38.75 درصد زن و 2.83 درصد کوچی ها بودند²⁷.

ناامنی و رای دهی

میزان مشارکت مردم با وضع امنیتی هر منطقه در روز انتخابات مرتبط بود. روند انتخابات نسبتاً به آرامی در شمال²⁸ (به جز ولسوالی غورماچ)، غرب²⁹ (به جز ولسوالی شیندند ولایت هرات و ولایت فراه)، ارتفاعات مرکزی³⁰، ولایات تخار و بدخشان³¹ (در شمال شرق) و ولایات پنجشیر و پروان³² (در مرکز) پیش رفت و حوادث امنیتی در این مناطق در روز انتخابات پراکنده بود. آرامش عمومی در این قسمت ها³³ توأم با آموزش مدنی گسترده به مشارکت نسبتاً بالای مردم در این مناطق کشور یاری رساند.

بر خلاف، به گفته کمیسیون مستقل انتخابات، 760 مرکز رای دهی به دلیل حوادث امنیتی نتوانست باز شود³⁴. به گفته یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، ولایات زیر به صورت مشخص متاثر شدند³⁵: کاپیسا، لوگر و وردک (مرکز)³⁶، ولایات قندوز و بغلان (شمال شرق)³⁷، ولایات فراه و هرات (در غرب)³⁸، ولایت نورستان (در شرق)³⁹، ولایت پکتیکا (در جنوب شرق)⁴⁰ و نیز مناطق جنوبی. با این حال، نظارت مستقل بر برخی مراکز رای دهی در جنوب ممکن نبود، چون این مراکز به دلیل ناامنی مسدود شده بودند.

بر علاوه، بر اساس گزارش ها، افشار وسیعی از مردم در مناطق متاثر از ناامنی—عمدتاً جنوب، جنوب شرق، شرق، ولایات لوگر و وردک (مرکز)، ولایات قندوز و بغلان (شمال شرق) و ولایت فراه (غرب)—از رفتن به مراکز رای دهی خودداری کردند. به باور بسیاری، ناامنی مانع رفتن این افغان ها به مراکز رای دهی شده است. مردم اندکی در جاده ها در جنوب، به خصوص ولایات قندهار، هلمند، زابل و ارزگان⁴¹ (به جز ولایت نیمروز⁴²)، به چشم می خوردند. به همین گونه، به نظر می رسد ناامنی عامل عمده در تصمیم گیری مردم برای شرکت در انتخابات در جنوب شرق، اکثر نقاط ولایت خوست⁴³ و سراسر ولایات غزنی و پکتیکا بوده است. به همینگونه در اکثر نقاط در ولایت وردک، مراکز رای دهی اندکی که باز شد⁴⁴، شاهد تعداد بسیاری کمی از رای دهندگان بود.

حملات موشکی پراکنده، انفجار بمب های کنترل شده از راه دور و درگیری ها میان نیروهای امنیتی افغان و عناصر ضدحکومتی در نزدیکی محلات رای دهی نه تنها مردم را از اشتراک در انتخابات دلسرد کرد، بلکه به انسداد قیل از وقت⁴⁵ یا موقت⁴⁶ یا جابجایی⁴⁷ مراکز رای دهی انجامید—در نتیجه، از رفتن مردم به پای صندوق های رای جلوگیری شد یا آنها مجبور شدند تا فاصله طولانی تری را برای رسیدن به مراکز رای دهی امن تر بپیمایند. برای مثال، در ولسوالی لشکرگاه ولایت هلمند، مرکز رای دهی در ورزشگاه کرزی هنگام باز شدن مورد حمله موشکی قرار گرفت که در نتیجه یک کودک کشته و دو بزرگسال زخمی شدند و باعث شد تا تعدادی از مردم که به ورزشگاه آمده بودند، محل را ترک کنند. در ولسوالی نرنگ ولایت کنر، یک موشک به مرکز رای دهی در مکتب بار نرنگ اصابت کرد و جنگ میان نیروهای امنیتی افغان و عناصر ضدحکومتی به انسداد مرکز رای دهی منجر شد؛ گفته می شود که رای دهندگان زمانی که مرکز رای دهی بعداً باز شد، برنگشتند. به همین ترتیب، در مرکز ولسوالی خاص ارزگان، ولایت ارزگان، درگیری های جاری میان نیروهای امنیتی افغان تحت حمایت نیروهای نظامی بین المللی و عناصر ضدحکومتی و حملات هاوان نهایتاً مردم را از ریختن آرا در صندوق های رای بازداشت.

در مناطق تحت کنترل طالبان، مردم اظهار داشتند که از مشارکت در انتخابات به دلیل انتقام جویی طالبان هراس دارند. همان طور که قبلاً ذکر شد، طالبان تهدیدهایی را صادر کرده بودند که در آن به مردم نسبت به اشتراک در انتخابات از طریق قطع انگشتان آنها هشدار داده شده بود و گشت و گذار آن منع گردیده بود.⁴⁸ در نتیجه، دادن رای در اکثر نقاط ولایت زابل، بخش های مشخصی از ولایت هلمند (ولسوالی های سنگین، و اشرف، خان نشین، گرمسیر، کجکی، دشو، باگران و نوزاد) و اکثر نقاط ولایات ننگرهار، کنر، نورستان و لغمان (شرق) به مراکز ولسوالی ها محدود بود. در بعضی از قسمت های کشور، ایجاد موانع بر سر جاده ها توسط عناصر ضدحکومتی این تهدیدها را در انظار عمومی معتبر کرد.⁴⁹

جابجایی یا ادغام مراکز و محلات رای دهی

برای تحکیم امنیت در داخل محلات رای دهی و اطراف آن، کمیسیون مستقل انتخابات در تاریخ 18 اگست 2009 اعلام کرد که 6519 مرکز رای دهی در روز انتخابات باز خواهد شد.⁵⁰ همان طور که قبلاً ذکر شد، این رقم در مقایسه با تعداد مراکز رای دهی انتخابات سال 2004 و سال 2005 یک افزایش به شمار می آید. کمیسیون مستقل انتخابات شماری از فعالیت های آموزش رای دهندگان و آگاهی عامه را اجرا کرد تا رای دهندگان از موقعیت مراکز رای دهی آگاه شوند. برای مثال، در شمال، این فعالیت ها شامل ابتکار آگاهی رسانی «چگونه رای دهیم» و «کجا رای دهیم» کمیسیون مستقل انتخابات می شد.

با این حال، از آنجا که کمیسیون مستقل انتخابات موقعیت مراکز رای دهی را تنها یک هفته بعد از تاریخ تعیین شده اعلام کرد و نیز به دلیل ناامنی، آموزگاران مدنی این کمیسیون قادر شدند تا کارزار آموزش رای دهندگان را فقط در مناطق امن و شهرها اجرا کنند. نامزدان و نمایندگان آنها خود عهده دار آگاه کردن رای دهندگان از موقعیت مراکز رای دهی شدند که در جنوب، جنوب شرق، شرق و ولایت قندوز (در شمال شرق) جابجا یا ادغام شده بودند. چنانچه ادعا شده که شماری از رای دهندگان از موقعیت های مراکز رای دهی حتی در روز انتخابات اطلاع نداشتند برای مثال، در ولسوالی های کشم و خواهان ولایت بدخشان، شماری از مراکز رای دهی شاهد سیلی از رای دهندگان بود، زیرا آنها ادعا کردند که از موقعیت های رای دهی بی اطلاع بودند. نگرانی های قبلاً اظهار شده در مورد تاثیر ادغام یا تغییر موقعیت مراکز یا محلات رای دهی را بر محروم شدن اقشار معینی از مردم به خصوص زنان از حق رای دهی به دلیل مسافت زیاد مراکز رای دهی، نمی توان تایید کرد یا نادیده گرفت.⁵¹

مشارکت زنان

گرچه زنان افغانستان علاقه فزاینده ای به امور سیاسی و انتخابات تبارز داده اند، اما ناامنی و موازین فرهنگی بازدارنده مشارکت زنان در زندگی عمومی کماکان به عنوان موانع مشارکت زنان در جامعه باقی مانده است. توانایی رای دادن زنان وابستگی زیادی به شرایط محلی داشت. در کل، زنان کم تر از مردان در انتخابات شرکت کردند. مشارکت زنان در مناطق نسبتاً امن از قبیل مراکز ولایات در شمال⁵² و ارتفاعات مرکزی⁵³ و بعضی از بخش های غرب (ولایات هرات و بادغیس)⁵⁴، شمال شرق (ولایت بدخشان) و مرکز (ولایت پروان) دلگرم کننده بود. آنچه مایه تشویق بیشتر است این که مشارکت زنان در شهر شبرغان⁵⁵ ولایت جوزجان و قلعه نو ولایت بادغیس بیشتر از مشارکت مردان بود. در این مناطق، آگاهی گسترده از حق رای و بسیج موثر زنان رای دهنده توسط نامزدان زن به عنوان ادله سطح بالای اشتراک زنان در انتخابات ارایه شد.

بر اساس منابع کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما، در مناطق ناامن، در حدود 430 محلات رای دهی زنانه باز نشد، جابجا یا ادغام شد. احتمال می رود این تصمیم (گرچه با ملاحظات امنیتی توجیه می شود) مشکلات بیشتری را برای زنان در دسترسی به محلات رای دهی به وجود آورده باشد، زیرا نظر به موانع فرهنگی و تدارکاتی (نظیر استفاده از حمل و نقل عمومی)، زنان در طی مسافت طولانی با دشواری های زیادی رو به رو هستند.

اگرچه شواهدی دال بر هدف‌گیری ویژه رای‌دهندگان زن یا محلات رای‌دهی زنانه توسط عناصر ضدحکومتی وجود ندارد، اما چنین درک میشود محیط ناامن زنان را از رفتن به پای صندوق‌های رای بازداشته است.⁵⁶ به گونه‌ی مثال، آنچه نمایان شد این که مشارکت سیاسی زنان در شهر کابل کم‌تر از آنچه برای سهم‌گیری زنان در سیاست در مناطق شهری توقع میرفت، بود. برخی‌ها به این نظر هستند که تصمیم‌گیری برای رای‌دادن بیشتر تحت تاثیر محیط ناامن قرار داشت تا سدهای فرهنگی. انتخابات امسال با انتخابات سال 2004 و سال 2005 متفاوت بود، زیرا در انتخابات در آن سال‌ها میزان مشارکت زنان به مراتب بیشتر بود. در جنوب و شرق⁵⁷، ولایت فراه (در غرب)، ولایات وردک و لوگر⁵⁸ (در مرکز) و ولایت قندوز (در شمال شرق)، سهم‌گیری زنان در انتخابات در سطح پایینی قرار داشت. در بدترین وضعیت، گفته می‌شود هیچ زنی در ولسوالی نوزاد ولایت هلمند⁵⁹، یک مرکز رای‌دهی در یک مسجد در ولسوالی خان نشین ولایت هلمند⁶⁰ و در منطقه اتموری ولایت لوگر رای نداده است.

بر علاوه، درک سنتی و عمومی از نقش زنان در یک جامعه مردسالار باعث محدودیت آزادی گشت و گذار و انتخاب زنان می‌شود. رسم و رواج‌های فرهنگی و محلی در اکثر نقاط کشور به این معنی است که مشارکت زنان در روند انتخابات، چه به حیث نامزد و چه به عنوان رای‌دهنده، نامناسب و نامربوط است. تهدیدها، آزارها و حملات علیه زنان سهم‌گیرنده در زندگی عامه⁶¹ و قانون احوال شخصی اهل تشیع که قبل از انتخابات در جریده رسمی نشر گردید، مصداق‌هایی از نگرش محافظه‌کارانه نسبت به زنان در جامعه افغانستان است. بنابراین، جای تعجب نیست که با وجود مساعی کمیسیون مستقل انتخابات، سازمان‌های جامعه مدنی و سیاستمداران در تشویق زنان برای رای‌دادن، زنان در موقعیتی نبودند تا حق رای آزاد و آگاهانه خود را از رهگذر مشارکت در روند انتخابات به کار بندند.⁶²

گرچه کمیسیون مستقل انتخابات 62844 کارمند زن را برای اداره محلات رای‌دهی زنانه استخدام کرد⁶³، اما این تعداد کارمند برای تأمین پاسخ به نیازهای محلات رای‌دهی زنانه را اداره کردند. اکثر این محلات رای‌دهی در ولایات پکتیا، پکتیکا، خوست و غزنی (جنوب شرق)⁶⁴، ولایت غور (غرب)⁶⁵ و ولایت ننگرهار (شرق)⁶⁶ موقعیت داشت. نبود کارمندان انانث کمیسیون مستقل انتخابات در این محلات رای‌دهی یقیناً بخشی از زنان را از رفتن به پای صندوق‌ها باز داشته است، به ویژه با در نظر داشت این امر که موازین فرهنگی، رای‌دهی زنان در حضور مردان را نامناسب حکم می‌کند⁶⁷. به گفته فیفا، نبود کارمندان زن در بعضی از مناطق از رای‌دادن زنان در جنوب جلوگیری کرد⁶⁸. برای مثال، در ولایت ارزگان یک گروهی از زنان برای رای‌دادن از خانه‌های خود در ولسوالی چوره بیرون شدند، اما نهایتاً به دلیل عدم حضور کارمندان زن در مکان رای‌دهی رای ندادند.⁶⁹

سوم. تقلب و بی‌نظمی‌ها

کمیسیون مستقل انتخابات اقداماتی به شمول اعتبار اوراق رای با داشتن مهر، استفاده از رنگ پاک‌نشده، استفاده از مهرهای مسلسل برای صندوق‌های رای و استفاده از پاکت‌های مخصوص انتقال مصون اوراق نتایج و ژورنال‌های محلات رای‌دهی، تدابیر شدید امنیتی، دسترسی محدود به مواد حساس و بازرسی از قبل برنامه‌ریزی شده را به منظور کاهش، شناسایی و رفع تقلب روی دست گرفت. سایر تدابیر ضد تقلب عبارتند از کنترل جدی جابجایی و اداره مواد حساس، طرز‌العمل‌های کاهش و شناسایی تقلب (به شمول شش معیار قرنطینه کردن که در زیر به آن اشاره شده) و حد اکثر شفافیت، به خصوص دادن اعتبارنامه به ناظران، نمایندگان و خبرنگاران.⁷⁰

بر علاوه، برای تأمین اعتبار و سلامت نتایجی که وارد روند شمارش می‌شود، «محرک‌هایی» در دستگاه به منظور شناسایی نتایج مظنون در نظر گرفته شده که به طور خودکار چنین نتایجی را قرنطینه می‌کند.⁷¹ شش معیار قرنطینه کردن نتایج شامل این «محرک‌ها» می‌شود: (1) 600 رای یا بیشتر در یک محل رای‌دهی ثبت شده و 95 درصد آرا به نفع یک نامزد است؛ (2) تعداد کلی آرای ثبت شده در مرکز رای‌دهی از تعداد کلی اوراق رای صادره به آن مرکز تجاوز می‌کند؛ (3) محلات رای‌دهی دارای بیش از 1000 رای، در صورتی که تایید شود که نتایج فقط متعلق به یک محل رای‌دهی است و نه مجموعه‌ای از محلات رای‌دهی؛ (4) نتایج دریافتی از

مراکز رای دهی که در واقع باز نگردید؛ (5) نتایج دریافتی از مراکز رای دهی ای که توسط کمیسیون مستقل انتخابات بازرسی شد و تقلب آمیز تلقی گردید؛ یا (6) نتایجی که به باور کمیسیون مستقل انتخابات مضمون است.

در این رابطه، کمیسیون شکایات انتخاباتی صلاحیت دارد تا در مورد شکایات مربوط به تخطی های انتخاباتی به شمول تقلب در رای دهی و رای شماری و مداخله غیرقانونی در مواد انتخاباتی یا صندوق های رای قضاوت کند.⁷² در صورت ارتکاب تخطی انتخاباتی، کمیسیون شکایات انتخاباتی می تواند شمارش مجدد آرا، تکرار روند رای دهی، ابطال اوراق رای و دیگر تعزیرها و مجازات ها را دستور دهد.⁷³ تنها بعد از قضاوت کمیسیون شکایات انتخاباتی در مورد شکایات مربوط به رای دهی و رای شماری است که کمیسیون مستقل انتخابات خواهد توانست تا نتایج انتخابات را تصدیق کند.⁷⁴

در تاریخ 8 سپتمبر 2009، کای آیده، نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان، از کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی تقاضا کرد تا نتایج صندوق های رای متأثر از بی نظمی های انتخاباتی را از روند شمارش مقدماتی آرا تفکیک کنند. او همچنین تاکید کرد که «سلامت این انتخابات حایز کمال اهمیت برای افغانستان است...» و این که کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی باید وظایف و صلاحیت های خود را در سطح عالی اجرا کنند تا «پیامد نهایی انتخابات صادقانه اراده رای دهندگان افغانستان را منعکس کند».⁷⁵

با این حال، نگرانی هایی در مورد اعلام نتایج مقدماتی انتخابات ریاست جمهوری از جانب کمیسیون مستقل انتخابات در تاریخ 8 سپتمبر 2009 مطرح گردید، کمیسیون مستقل انتخابات تنها سه معیار از جمله شش معیار خارج کردن⁷⁶ و قرنطینه کردن نتایج آرا را در 579 محل رای دهی تطبیق کرد.⁷⁷ کمیسیون مستقل انتخابات تاکید کرد که قانون انتخابات صلاحیت ابطال نتایج انتخابات را به این کمیسیون اعطا نکرده است و تمام نتایج قرنطینه شده باید غرض قضاوت و ابطال به کمیسیون شکایات انتخاباتی راجع شود.

کمیسیون شکایات انتخاباتی 2584 شکایت دریافت کرده است که 893 مورد آن از جمله اولویت هاست.⁷⁸ در تاریخ 8 سپتمبر 2009، کمیسیون شکایات انتخاباتی بعد از انجام بررسی های مقدماتی بالای تعدادی از صندوق های رای دهی انتخابات ریاست جمهوری، شواهد واضح و قانع کننده تقلب را در بعضی از محلات رای دهی دریافت کرد (به قسمت های زیر مراجعه کنید). شواهد دریافتی کمیسیون شکایات انتخاباتی شامل قراین صندوق های رای، فورمه های همراه آرا و شرایط خود آرا می شد، در صورتی که آرا به صورت قانونی در صندوق ها ریخته نشده باشد یا به درستی شمرده نشده باشد.⁷⁹ بر علاوه کمیسیون شکایات انتخاباتی دستور تفتیش و شمارش مجدد صندوق های رای دهی انتخابات ریاست جمهوری را در جاهای که مجموع آراء ریخته شده به صندوق ها در یک محل رای دهی 600 رای یا بیشتر و یا در جاهای که یک کاندید ریاست جمهوری 95 در صد یا بیشتر از آنرا از آرای مجموعی استعمال شده در یک محل رای دهی از مرز 100 رای استعمال شده تجاوز نماید.⁸⁰ به همین ترتیب، کمیسیون مستقل انتخابات اعلام کرد که بر علاوه ابطال نتایج 447 محلات رای دهی، نتایج 3377 محلات رای دهی باز شماری و بازرسی خواهد شد. با آگاهی از اینکه برای بازرسی و باز شماری یک تعداد زیادی از صندوق های رای دهی نیاز به وقت طولانی تری است، کمیسیون شکایات انتخاباتی و کمیسیون مستقل انتخابات توافق نمودند، تا روند بازرسی را بر اساس نمونه گیری احصاییی 345 صندوق رای دهی که به اساس قرعه (راندوم) انتخاب گردیدند، آغاز نمایند. این بازرسی که به تاریخ 5 اکتوبر 2009 آغاز گردید، تحقیقات کمیسیون شکایات انتخاباتی را در مورد شکایاتی که در روز رای دهی و پس از آن به این کمیسیون فرستاده شده است، تکمیل نمود. کمیسیون شکایات انتخاباتی با استفاده از نتایج بازرسی و همچنان یافته های خود از تحقیق در مورد شکایات دریافت کرده؛ در مورد اینکه آیا تقلب در انتخابات بر نتایج تأثیر داشت، تصمیم گرفت (به ضمیمه 1 در مورد خط مشی کمیسیون شکایات انتخاباتی در مورد ارزیابی، تفتیش و باز شماری مراجعه نمایید).

یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان شمار نگران کننده ای از شکایات را درباره تقلب و بی نظمی انتخاباتی دریافت کردند؛ قضایی که به آن در این قسمت عمدتاً به عنوان پی نوشت اشاره شده، نمونه ای از اتهاماتی است که گروپ مشترک دریافت کردند و توانستند آن را بررسی کنند. یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر

افغانستان 387 شکایت را در مورد تقلب و بی نظمی دریافت کردند که از آن جمله 241 شکایت تایید گردید. این شکایات در زیر به ترتیب تعداد شکایات دریافتی ارایه می شود. رای دهی تقلب آمیز تمام بخش های کشور را متأثر نکرد، بلکه در مرکز، جنوب، شرق، جنوب شرق و ولایت فراه (در غرب) وسیع بود. اگرچه در حدود 280000 ناظر و نماینده در سراسر کشور به منظور نظارت بر انتخابات مستقر شدند—که به خودی خود بازدارنده تقلب و افزایش شناسایی خطا و تخلف است⁸¹—اما ناامنی مانع آن شد تا ناظران به شماری از محلات رای دهی در جنوب، جنوب شرق، شرق، ولایت وردک، ولایت لوگر و ولسوالی های جنوبی ولایت کاپیسا (مرکز) بروند و شمار زیادی از شکایات تقلب و بی نظمی از این مناطق برخاستند.⁸²

پر کردن صندوق های رای

اتهامات دال بر پر کردن صندوق های رای ماهیت جدی دارد، زیرا در صورت اثبات این اتهامات و با در نظر داشت وسعت این مشکل، این امر می تواند شدیداً بر سلامت نتایج انتخابات تأثیر بگذارد. یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، اتهامات زیادی را در خصوص پر کردن صندوق های رای دریافت کردند. قسمیکه کمیسیون شکایات انتخاباتی مشخص نموده است، عواملی که سبب افزایش شک در مورد پر کردن صندوق های رای میگردد، شامل موارد ذیل است: تمام محلات رای دهی در یک موقعیت خاص دارای تعداد مشابهی از آراست؛ محلاتی که در آن یک نامزد مشخص 100 درصد آرا را به خود اختصاص داده است؛ تفاوت میان ورق نتایج و شمار آرای ریخته شده در صندوق؛ نشانه های مشابه بر ورق های رای؛ تفاوت میان شمار رای دهندگان ثبت شده در ژورنال محل رای دهی و تعداد آرای ریخته شده در صندوق؛ و عدم وجود علایم قات کردن بر اوراق رای که نشان می دهد آن اوراق قات نشده و به نحوی در صندوق رای ریخته شده است.⁸³ کمیسیون شکایات انتخاباتی برای مشخص کردن اینکه آیا تقلب صورت گرفته از مجموع این عناصر استفاده نمود.

شکایات دال بر لطمه به سلامت صندوق های رای عمدتاً از جنوب کشور⁸⁴ به ویژه اسپین بولدک (ولایت قندهار، ترین کوت (ولایت ارزگان) و شورابک (ولایت قندهار)؛ از جنوب شرق⁸⁵ به خصوص در ولایات غزنی و پکتیکا، از شرق⁸⁶ و از منطقه مرکزی⁸⁷ عمدتاً در ولایات کابل، لوگر، کاپیسا و وردک دریافت گردید. به صورت عام، شکایات راجع به برداشتن صندوق های رای از محلات رای دهی شب قبل از انتخابات یا در روز انتخابات توسط نامزدان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و حکومت، فرماندهان محلی یا پولیس ملی افغانستان می شد تا این صندوق ها به موقعیت دیگری (مخصوصاً خانه های شخصی) انتقال یابد و در آنها به نفع نامزدان مشخصی پر شود. در ولسوالی های شورابک، ریگستان و اسپین بولدک ولایت قندهار، گزارش های زیادی دریافت گردید که بر اساس آن مقام های حکومت به شمول کارمندان پولیس سرحدی افغانستان صندوق های رای را پر کردند. به همین ترتیب، در ولسوالی یوسف خیل ولایت پکتیکا، مدیر اداری ولسوالی صندوق های رای را به خانه خود برده است.

در این رابطه، کمیسیون شکایات انتخاباتی تمام اوراق رای دهی را از 83 محل رای دهی در ولایات پکتیکا، قندهار و غزنی باطل اعلام کرده است.⁸⁸

گزارش های پراکنده ای دریافت شد که برخی از زدوخوردها در مراکز رای دهی به منظور مساعد کردن زمینه پرسازی صندوق های رای تنظیم شده است. برای مثال، در ولسوالی های امام صاحب و قلعه زال ولایت قندوز و ولسوالی های لاله منگل و جاجی احمد خیل ولایت پکتیکا، آتش باری ها و حملات در این مراکز رای دهی بدین منظور روی داده است تا نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی بتوانند تا صندوق های رای خالی را از مراکز دور کنند، صندوق ها را پر کنند و آنها را دوباره به مراکز بیاورند.⁸⁹

تفاوت میان تعداد آرا و مشارکت رای دهندگان

در بعضی از موارد، تعداد آرای ریخته شده در صندوق ها از شمار رای دهندگان در محلات رای دهی بیشتر بوده است. در سایر موارد، تعداد آرای ریخته شده به مراتب از شمار رای دهندگان ثبت شده در آن منطقه تجاوز کرده است. کمیسیون مستقل انتخابات تخمین می زند که هر محل رای دهی ظرفیت 600 رای دهنده را دارد. کمیسیون

شکایات انتخاباتی اظهار داشت که «در اکثر محلات رای دهی ای که تقلب یافت شده، شمار آرای ریخته شده در صندوق ها به مراتب بیشتر از توقع بر اساس گزارش معتبر ناظران در مورد سطح پایین مشارکت رای دهندگان بوده است»⁹⁰. این اختلافات عمدتاً در مناطق ناامن مشاهده شده است. صندوق های رای از قندهار و به خصوص اسپین بولدک ولایت قندهار حاوی 500 تا 600 رای بوده است که از مشارکت بالای مردم حکایت دارد، حال آن که شاهدان عینی از محلات رای دهی نسبتاً خالی سخن گفتند؛ گفته می شود در منطقه بالای جری ولسوالی ارغستان ولایت قندهار و در منطقه حکمند کاریز، شهر لشکرگاه، ولایت هلمند هیچ فردی در انتخابات شرکت نکرد و رای نداد، اما صندوق های رای پر بود؛ در ولسوالی اندر ولایت غزنی، شمار قابل ملاحظه ای از آرا (25000 رای) در صندوق ریخته شد، اما آنچه صراحت دارد این که تنها 1600 نفر در آن منطقه زندگی می کنند؛ در شهر غزنی ولایت غزنی، در مرکز رای دهی اسپینته، تمام صندوق های رای پر بود (20000 رای)، حال آن که ادعا می شود که تعداد رای دهندگان ثبت شده تنها 1700 نفر است.

همان طور که قبلاً اشاره گردید، کمیسیون شکایات انتخاباتی، به اساس نمونه گیری احصاییوی دستور شمارش مجدد آرا برای انتخابات ریاست جمهوری را در محلات رای دهی ای که تعداد آرای ریخته شده در صندوق ها برای انتخابات ریاست جمهوری برابر یا بیشتر از 600 رای است، صادر کرده است که نشاندهنده مشارکت 110 درصدی⁹¹ مردم بر اساس تخمین رای دهندگان احتمالی در آن موقعیت ها توسط کمیسیون مستقل انتخابات پیش از انتخابات است.

فیصدی فوق العاده بالای آرای که به نفع یک نامزد ریخته شده است

در تاریخ 8 سپتمبر 2009، کمیسیون شکایات انتخاباتی، به اساس نمونه گیری احصاییوی دستور شمارش مجدد آرا را در حالتی صادر کرد که فیصدی فوق العاده بالای آرای که به نفع یک نامزد در صندوق ها ریخته شده است یعنی دست کم 95 درصد آرا به نفع یک نامزد مشخص در شماری از محلات رای دهی مربوط به یک مرکز رای دهی در صندوق ها ریخته شده باشد⁹². گفته می شود حداقل 30 مرکز رای دهی در ولایت قندهار و دست کم 35 محل رای دهی در منطقه جنوب شرقی، نتایج مشابه و سوال برانگیزی را بیرون داده است. برای مثال، در چهار محل رای دهی در مرکز رای دهی اول کمپ، ولسوالی زری ولایت قندهار، 2288 رای به نفع یک نامزد مشخص ریخته شد؛ در یک مرکز رای دهی در شیر شاه ولایت قندهار، تمام 4715 رای به نفع یک نامزد مشخص ریخته شد؛ در یک مرکز رای دهی در منطقه علی احمد خیل ولایت پکتیا، تمام 1642 رای در پنج محل رای دهی به نفع همان نامزد مشخص ریخته شد—سایر نامزدان هیچ رای به دست نیاوردند؛ و در یک مرکز رای دهی در ولایت پکتیکا، عین نتایج در سه محل رای دهی ثبت گردیده بود یعنی 1044 رای در هر یک از آنها به نفع همان نامزد مشخص ریاست جمهوری در صندوق ها ریخته شده بود⁹³.

مبارزه انتخاباتی در محلات رای دهی و هدایت دادن رای دهندگان

آزادی رای دهندگان برای انتخاب کاندید شان در افغانستان با برخی رسوم اجتماعی محدود شده است؛ معمولاً کاندید مورد نظر یک اجتماع محلی توسط افراد با نفوذ محلی و یا مجتمعه، مشخص میگردد. آزادی فرد رای دهنده برای انتخابش توسط کاندیدان، نمایندگان آنها، قومندانان محلی⁹⁴ و همچنان بعضی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و برخی کارمندان دولتی از طریق هدایت کردن رای دهندگان و راه اندازی مبارزه انتخاباتی در مراکز رای دهی، سلب گردیده بود که یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان شکایاتی زیادی در این رابطه بدست آورده اند.⁹⁵ نظر به ساختارهای قدرت در سطح محلی، این رویه شدیداً مانع حق رای آزادانه رای دهندگان شده است. کمیسیون شکایات انتخاباتی 784 شکایت را راجع به ارباب، خشونت و مبارزه انتخاباتی دریافت کرده است.

مبارزه انتخاباتی در مراکز رای دهی

مبارزه انتخاباتی در مراکز رای دهی به طور برابر به نفع نامزدان شوراهای ولایتی و نامزدان ریاست جمهوری صورت پذیرفت. مبارزه در روز رای دهی ناقض قانون انتخابات است. گزارش هایی در خصوص نقض قانون

توسط نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی، نمایندگان نامزدان و حامیان آنها به ویژه در جنوب شرق، جنوب⁹⁶، شمال⁹⁷ و شرق⁹⁸ دریافت گردید. کمیسیون شکایات انتخاباتی در این زمینه 84 شکایت را از ولایت کابل، 83 شکایت را از ولایت بغلان، 68 شکایت را از ولایت هرات و 52 شکایت را از ولایت تخار دریافت کرد⁹⁹. مثال های مبارزه در مراکز رای دهی شامل این موارد می شود: حمل پوستر نامزد توسط حامیان او، مبارزه انتخاباتی مستقیم توسط نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی، توزیع روسری به رای دهندگان زن¹⁰⁰ و توزیع غذا¹⁰¹.

ارباب و اجبار

شکایات در مورد هدایت دادن به رای دهندگان یا ارباب مستقیم آنها شایع تر بود و در اکثر مناطق—در شمال¹⁰²، جنوب¹⁰³، شمال شرق¹⁰⁴، شرق¹⁰⁵ و مرکز¹⁰⁶—گزارش شد که بر اساس آن، نمایندگان نامزدان و حامیان آنها و در بعضی از موارد خود نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی یا علنا به رای دهندگان قبل از دادن رای هدایت میدادند یا نهایتاً به عقب گرفته های رای دهی می رفتند.

بر علاوه، اتهامات زیادی راجع به مداخله کارمندان حکومت و کمیسیون مستقل انتخابات¹⁰⁷ در حق رای آزادانه مردم صورت گرفت. بعضی از ولسوال ها، والی ها، روسای پولیس در سطح ولسوالی و مقام های پولیس ملی افغانستان در چنین مداخلاتی دست داشتند¹⁰⁸. برای مثال، در ولایات قندهار و ارزگان، پولیس ملی افغانستان، پولیس سرحدی افغانستان و ولسوال ها به رای دهندگان هدایت میدادند تا به نفع نامزدان مشخصی رای دهند¹⁰⁹. این امر تخطی از اصل بی طرفی مقام های کمیسیون مستقل انتخابات و حکومت در جریان انتخابات محسوب می شود¹¹⁰. در برخی از موارد مشخص، فرماندهان محلی با مردان مسلح خود در مراکز رای دهی دیده شدند که رای دهندگان را مجبور می کردند تا به نفع نامزدان مشخصی رای دهند¹¹¹. بر علاوه، بر طبق رسوم کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به برخی از رای دهندگان اجازه داده اند تا به شکل دسته جمعی پشت گرفته رای دهی رفته و دسته جمعی کاندید خود را انتخاب نمایند. برخی ها استدلال نموده اند که این عمل به وسیله اشخاص بانفوذ به خصوص فرماندهان محلی به منظور هدایت کردن رای دهندگان، احتمالاً استفاده شده است.

موجودیت چند کارت رای دهی نزد یک فرد

شکایاتی در مورد استفاده یک رای دهنده از چند کارت رای دهی در انتخابات دریافت گردید، اما حجم شکایات نشان می دهد که این یک مشکل گسترده نبوده است. در این مورد، اکثر شکایات از مناطق مرکزی و شرقی برخاست و شکایات در دیگر قسمت های کشور پراکنده است. در ولایات کابل و لوگر (مرکز) و ولایت لغمان (شرق)، گفته می شود کیفیت پایین رنگ زمینه را برای رای دادن چندگانه یک فرد مساعد کرده است، زیرا شواهد «فیزیکی» در مورد این که یک فرد قبلاً رای داده است یا نه، وجود نداشته است¹¹². گزارش گردید که مقام های محلی، اعضای شوراها و نمایندگان نامزدان در چنین عمل تقلب آمیزی دست داشته اند. برای مثال، در ولسوالی چرخ ولایت لوگر، یک مقام حکومتی در حدود 80 کارت رای دهی را نزد خود داشت و در ولسوالی تنی ولایت خوست، گزارش شد که یک هماهنگ کننده ساحوی (DFC) 25 تا 30 ورق رای را به هر رای دهنده می داد تا او به نفع یک نامزد شورای ولایتی رای دهد¹¹³.

رای دادن غیرمستقیم

رای دادن غیرمستقیم به خصوص به نمایندگی از زنان صورت گرفت و این امر حق رای دادن مستقلاً و آزادانه زنان را نقض کرد. رای دهی غیرمستقیم رابطه نزدیکی با فرهنگی دارد که بر اساس آن عضو مرد خانواده به نمایندگی از تمام خانواده خود به خصوص اعضای زن خانواده رای می دهد. کارمندان انتخابات، رای دهی غیرمستقیم را به ویژه در مناطق محافظه کار و/یا روستایی پذیرفتند. در اغلب موارد از تعداد زیادی از کارت های رای دهی در رای دادن غیرمستقیم کار گرفته شد¹¹⁴. شکایات دال بر رای غیرمستقیم عمدتاً از جنوب، جنوب شرق (ولایات پکتیا، پکتیکا و خوست)¹¹⁵ و منطقه مرکزی¹¹⁶ برخاست. در ولسوالی یوسف خیل ولایت پکتیکا، گزارش شد که به یک عضو زن شورای ولایتی توصیه شد تا خانه خود را به دلیل عنعنات محلی ترک نکند و این

که شوهرش به نمایندگی از او رای خواهد داد. همچنین در شهر گردیز ولایت پکتیا، یک رای دهنده گفت که او 35 رای اعضای زن خانواده خود را به صندوق رای ریخته است.

رای دادن خردسالان

مشکل رای دادن خردسالان در بخش های مشخصی از شمال شرق، شرق و مرکز وجود داشت. عدم بررسی معیاری تذکره ها و کارت های هویت رای دهندگان باعث چنین مشکلی گردید. برای مثال، در چهار ولایت شمال شرقی بدخشان، قندوز، تخار و بغلان، گزارش ها حاکی از آن است که دختران زیر سن قانونی در شماری از محلات رای دادند.¹¹⁷ در شرق¹¹⁸، کودکان بسیاری در ولسوالی اسدآباد ولایت کنر و در مراکز رای دهی در سنگر، ورنته و صخره، ولسوالی علینگر و شهیدان و کاکس و ولسوالی قرغه ای ولایت لغمان رای دادند. این رویدادها در منطقه مرکزی پراکنده تر بود¹¹⁹.

نارسانی ها

مشکلاتی راجع به استفاده نادرست از رنگ پاک نشدنی (که در برخی مناطق با استفاده از مایع سفیدکننده پاک می شد) و ناکارایی وسیله سوراخ کن در سراسر کشور (که برای نشانه کردن کارت هویت رای دهنده استفاده می شد) و با قیچی تعویض گردید، یک شکایت عمومی بود.¹²⁰ ناظران از قبیل انفرل (ANFREL) و فیفا و شاهدان انفرادی به شمول یک نامزد انتخابات ریاست جمهوری در تلویزیون طلوع، این مشکلات را یادآوری کردند. این جنبه های عملی اداره انتخابات اعتماد رای دهندگان به روند انتخابات را تضعیف کرد، زیرا رنگ پاک نشدنی یکی از چهار تدبیر ضد تقلب به منظور تامین سلامت و اعتبار انتخابات شمرده می شد.

چهارم. آزادی بیان

همان گونه که در دومین گزارش نظارت مشترک بر حقوق سیاسی ذکر شد، آزادی بیان به صورت عمومی در جریان 17 روز آخر دوره مبارزات انتخاباتی رعایت گردید و حامیان و نامزدان توانستند تا اجتماعات عمومی سازماندهی کنند و در چنین اجتماعاتی شرکت کنند.¹²¹ با نزدیک شدن دوره مبارزات انتخاباتی به ختم آن در تاریخ 17 اگست 2009، گردهمایی های عمومی بزرگی توسط بعضی از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری نظیر رییس جمهوری حامد کرزی، داکتر عبدالله عبدالله، داکتر اشرف غنی و داکتر رمضان بشردوست در سراسر کشور برگزار شد و خطوط قومی را درنوردید. جمع کثیری از حامیان نامزدان انتخابات در این همایش ها اشتراک کردند. مناظره علنی میان سه نامزد انتخابات ریاست جمهوری (رییس جمهوری حامد کرزی، داکتر اشرف غنی و داکتر رمضان بشردوست) که توسط تلویزیون ملی افغانستان نشر شد، توجه عموم مردم را به خود جلب کرد.¹²²

علی رغم قضایایی که در روز انتخابات اطلاع داده شد (به قسمت های بالای این گزارش نگاه کنید)، نامزدان، حامیان آنها و رسانه ها عمدتاً وظیفه عدم تبلیغ یا عدم توزیع مواد تبلیغی را در جریان دوره سکوت—48 ساعت قبل از روز انتخابات—رعایت کردند. بر اساس گزارش کمیسیون نظارت بر رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات، موارد تبلیغ در جریان دوره سکوت شامل تلویزیون های نورین، تمدن و شمشاد و روزنامه های آرمان ملی و نخست می شود که مطالبی را به نفع نامزدان مشخص در جریان دوره سکوت نشر یا چاپ کردند.¹²³

در آستانه انتخابات، شورای امنیت ملی در فرمانی از رسانه های ملی و بین المللی درخواست کرد تا از گزارش خشونت ها در کشور از ساعت 6 صبح الی 8 شب در روز انتخابات امتناع ورزند و از صحنه حوادث امنیتی دوری جویند.¹²⁴ رسانه ها گزارش دادند که حکومت، خبرنگاران خارجی ناقض این فرمان را اخراج و رسانه های ناقض این حکم را مسدود خواهد کرد.¹²⁵ به گفته دفتر رییس جمهوری، این فرمان به منظور «تشویق مردم و افزایش روحیه آنها برای بیرون آمدن و رای دادن»¹²⁶ صادر شده است. به همین ترتیب، در تاریخ 19 اگست 2009، نیروهای امنیتی افغان 10 خبرنگار را به دلیل پوشش درگیری ها در ناحیه 1 پولیس شهر کابل دستگیر

کردند؛ به همین منوال، دو خبرنگار به دلیل پوشش درگیری ها در ناحیه 8 پولیس شهر کابل دستگیر شدند. تمام این خبرنگاران چند ساعت بعد از دستگیری شان رها شدند، گرچه نوارهای ویدئویی بعضی از آنها ضبط گردید.

در نتیجه این دستور، باور می رود رسانه های داخلی (به استثنای تلویزیون طلوع) از گزارش خشونت های انتخاباتی در روز انتخابات خودداری کردند. این امر انتقاد بسیاری به خصوص خبرنگاران را در پی داشت. رییس انجمن خبرنگاران آزاد افغانستان اظهار داشت که فعالیت آزادانه رسانه ها رابطه مستقیمی با اعتبار انتخابات دارد¹²⁷. یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از حکومت خواستند تا ممنوعیت گزارش خشونت را رفع کند و بدین منظور به قانون اساسی افغانستان اشاره کردند که آزادی مطبوعات را تضمین کرده است¹²⁸. این که عدم پوشش رسانه ای وضع امنیتی حاکم بر 20 اگست 2009 بر مشارکت مردم در انتخابات اثر داشته است یا نه نامعلوم است.

گزارش ها حاکی از آن است که محیط فعالیت خبرنگاران بعد از روز انتخابات محدود است. خبرنگاران نگرانی خود را از عدم توانایی پوشش آزادانه مسایل انتخاباتی بدون هراس از تهدید ابراز کردند. برخی از آنها توسط نامزدان تهدید شده اند تا در مورد تقلب یا بی نظمی ها گزارش ندهند. برای مثال، در ولایت غزنی، نمایندگان نامزدان از یک خبرنگار خواستند تا اسناد و مدارک بی نظمی ها در روز انتخابات را به آنها تحویل دهد. همچنین گزارش هایی دریافت شد که بر اساس آن طالبان خبرنگاران را تهدید کرده اند تا انتخابات را به طور مثبت گزارش ندهند¹²⁹.

پنجم. جمع بندی

در سراسر کشور، اما به خصوص در جنوب، جنوب شرق، شرق و ولایات بغلان و کابل، روز انتخابات شاهد شمار بالایی از حوادث امنیتی با شدت نسبتاً پایین بود. ناامنی توأم با سرخوردگی و موانع اجتماعی و فرهنگی به خصوص در رابطه با زنان از جمله دلایل مشارکت کم تر مردم در این انتخابات در مقایسه با انتخابات قبلی است، حال آن که شمار بیشتری از محلات رای دهی در این انتخابات باز شد. تخمین می شود که یک سوم رای دهندگان ثبت شده رای خود را در تاریخ 20 اگست 2009 با تفاوت زیاد منطقه ای در صندوق های رای ریختند. علاقه روزافزون افغان ها به روند انتخابات که در جریان دوره مبارزات انتخاباتی مشاهده شد، انتظار مشارکت گسترده آنها را در روز انتخابات برآورده نساخت. محرومیت زنان در عرصه ابراز انتخاب آزادانه و آگاهانه خود در امور سیاسی ادامه دارد. مصداق این پدیدار، رای دادن غیرمستقیم است که از لحاظ فرهنگی در افغانستان پذیرفته می شود و در آن به نمایندگی از زنان رای داده می شود و زنان در دسترسی به محلات رای دهی با دشواری هایی روبه رو هستند.

علی رغم رشته ای از تدابیر ضد تقلب که پیشاپیش روز انتخابات در نظر گرفته شده بود و شمار ناظران مستقلی که در سراسر کشور مستقر شده بودند، اتهامات زیادی دال بر تقلب و بی نظمی ها در پی برگزاری انتخابات مطرح گردید. ماهیت و وسعت این اتهامات از لحاظ منطقه ای متفاوت است. با این وجود، اکثر اتهامات راجع به پر کردن صندوق های رای می شود و گفته می شود که اکثر موارد تقلب و بی نظمی ها در جنوب، جنوب شرق، شرق و مرکز به وقوع پیوسته است. تا هنگام تحریر این گزارش، با در نظر داشت اینکه بازرسی هنوز در جریان است و کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی تا هنوز سرگرم بررسی شکایات دریافتی هستند، تاثیر تقلب و بی نظمی ها بر مجموعه نتیجه انتخابات نامعلوم است. آنچه باید دیده شود این است که آیا روش مورد موافقت کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی برای رسیدگی به شکایات تقلب می تواند راه را برای تصدیق نتایج هموار کند یا نه—نتایجی که مورد پذیرش تمام طرف ها و از همه مهم تر مورد قبول مردم افغانستان باشد.

در تاریخ 16 سپتمبر 2009، کمیسیون مستقل انتخابات نتایج مقدماتی (تصدیق نشده) را اعلام کرد که بر اساس آن رییس جمهوری حامد کرزی با اخذ 54.62 درصد از آرا در مقام اول و داکتر عبدالله الله با اخذ 27.75 درصد از آرا در مقام دوم قرار دارند. با این وجود، این نتایج موقت و منوط ماند به تکمیل بازبینی کمیسیون مستقل انتخابات

و کمیسیون شکایات انتخاباتی در مورد تقلب، چونکه کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی در آن وقت در جریان بازبینی ادعاهای مبنی بر تقلب بوده اند.

به اساس بازبینی شکایات دریافت شده و بررسی که در ضمیمه 1 تشریح گردیده در 18 اکتوبر، کمیسیون شکایات انتخاباتی به کمیسیون مستقل انتخابات حکم نمود تا (الف) یک فیصدی مشخصی رای هریک از کاندید ها را در شش کتگوری در ارتباط به 3377 صندوق قرنطین شده، باطل اعلام نماید؛ (ب) به اساس شواهد واضح و قانع کننده مبنی بر شکایات دریافت شده از تاریخ 20 اگست، 210 محلات رای دهی را در سرتاسر کشور باطل اعلام نماید؛ (ج) 18 محل رای دهی قرنطین شده توسط کمیسیون مستقل انتخابات را، شامل بسازد، چراکه کمیسیون شکایات انتخاباتی هیچ شواهد واضح تقلب در آنها نیافت. در 20 اکتوبر، کمیسیون مستقل انتخابات اعلام نمود که دور دوم انتخابات بین رییس جمهور حامد کرزی و داکتر عبدالله عبدالله به تاریخ 7 نومبر برگزار می گردد. به اساس محاسبه کمیسیون مستقل انتخابات، آرای کاندید پیشتر به پایین تر از 50 فیصد که برای جلوگیری از رفتن به دور دوم انتخابات ضروری بود، نزول نمود. به همان تاریخ در یک کنفرانس مطبوعاتی و در موجودیت تعدادی از نمایندگان جامعه بین المللی، به شمول سناتور ایالات متحده امریکا جان کیری و نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان کای آیده، رییس جمهور کرزی ضرورت دور دوم انتخابات را پذیرفت.

پاورقی ها

- ¹ هیات نظارت انتخاباتی اتحادیه اروپا، انتخابات ریاست جمهوری و شورای ولایتی سال 2009 (22 اگست 2009)، بیانیه مقدماتی، بیانیه مقدماتی انستیتوت دموکراتیک ملی (NDI) هیات نظارت انتخابات افغانستان، انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی 2009 (22 اگست 2009)
- ² بیانیه مطبوعاتی نماینده خاص سرمنشای ملل متحد (20 اگست 2009)، ستایش فرستاده خاص ملل متحد از دستاورد انتخابات افغانستان، بیانیه رسمی توسط داکتر سیما سمر، رییس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 20 اگست 2009.
- ³ اعلامیه مطبوعاتی کمیسیون مستقل انتخابات با مراجعه به اعلام نتایج مقدماتی انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات شورای ولایتی سال 2009، (16 سپتامبر 2009)، <http://www.iec.org.af>.
- ⁴ هفته نامه انتخاباتی برنامه انکشافی ملل متحد (17-11 اگست 2009).
- ⁵ مطابق ماده اول طرز العمل کمیسیون مستقل انتخابات در مورد رای دهی مفهوم "مرکز رای دهی" "ترکیب محلات از قبل تعیین شده برای طبقه انان و ذکور" را افاده میکند.
- ⁶ در انتخابات ریاست جمهوری سال 2004 در حدود 22000 مرکز رای دهی و در انتخابات شورای ملی و انتخابات شورای ولایتی سال 2005، 26248 مرکز رای دهی گشایش یافت، گزارش نهایی دفتر مشترک تنظیم انتخابات، <http://www.jemb.org>.
- ⁷ مطابق ماده اول طرز العمل کمیسیون مستقل انتخابات در مورد رای دهی مفهوم "مرکز رای دهی" "ترکیب محلات از قبل تعیین شده تحت یک مرکز رای دهی" را افاده میکند.
- ⁸ هفته نامه انتخاباتی برنامه توسعه ملل متحد (31-25 اگست 2009).
- ⁹ بیانیه مطبوعاتی بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (FEFA) (22 اگست 2009).
- ¹⁰ به ویژه، عناصر ضدحکومتی در والسوالی های خاکریز، ارغستان، شاه ولی کوت، پنجوایی، ریگستان و نیش مسیر راه های مختلف را مابین گذاری کردند. (نوت: یادداشت ملل متحد)
- ¹¹ گزارش UNSSD، 19 اگست 2009.
- ¹² بخش اخبار رادیو در ولایت غزنی از موجودیت 125 بمب کنترل شده از راه دور در شهر.
- ¹³ از اثر دو حمله انتحاری در شهر کابل 14 شهروند به شمول دو کارمند سازمان ملل متحد کشته و 120 شهروند دیگر زخمی گردیدند.
- ¹⁴ به تاریخ 1 اگست 2009، در منطقه ناچیل ولسوالی علیشینگ، ولایت لغمان بالای یک کاندید شورای ولایتی حمله صورت گرفت، به تاریخ 1 اگست 2009، یک وسیله انفجاری تعبیه شده (IED) در نزدیک خانه یکی از کاندیدان شورای ولایتی در قریه بهرام خیل ولایت لوگر توسط نیروهای افغانی کشف و خنثی ساخته شد، در تاریخ 1 اگست 2009 دو وسیله انفجاری دیگر در نزدیک خانه یکی از کاندیدان شورای ولایتی در ولسوالی پل علم ولایت لوگر کشف و خنثی گردید، به تاریخ 1 اگست 2009 در منطقه ملا نوح بابه ولسوالی اندر ولایت غزنی امر کامپاین ولایتی رییس جمهوری کرزی و کاروان بعضی از کاندیدان شورای ولایتی در حالی که از یک اجتماع انتخاباتی در ولسوالی مقر ولایت بادغیس برمیگشتند مورد حمله عناصر ضد حکومت قرار گرفتند - که این حمله منجر به مرگ یکی از نمایندگان ریس جمهور کرزی و یک محافظ گردید، به تاریخ 2 اگست 2009 یک بم دستی در باغچه دفتر کامپاین محلی داکتر عبدالله عبدالله در ولسوالی کوهستان 2 ولایت کاپیسا انداخته شد، به تاریخ 2 اگست 2009 نیروهای مخالف دولت بر موتر شخصی یک کاندید شورای ولایتی در ولسوالی مهترلام ولایت لغمان با شلیک اسلحه سبک حمله نمود، به تاریخ 5 اگست 2009 موتر شخصی متعلق به قاضی عبدالباری کاندید شورای ولایتی و رییس کامپاین انتخاباتی داکتر عبدالله مورد حمله در شهر بزرگ ولایت بدخشان قرار گرفت، به تاریخ 5 اگست 2009 در منطقه فیض آباد ولسوالی شیرین تگاب ولایت فاریاب، کاروان حامیان داکتر عبدالله که توسط پولیس ملی اسکورت میشد مورد شلیک اسلحه سبک توسط اشخاص نا معلوم قرار گرفت که گمان میرفت افراد مخالف دولت بوده باشد، به تاریخ 6 اگست 2009 موتر حامل یک کاندید شورای ولایتی در شهر مهترلام ولایت لغمان به یک وسیله انفجاری تعبیه شده برخورد نمود، به تاریخ 14 اگست 2009 یک بم دستی در خانه شخصی یکی از کامپاین کنندگان یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در ولسوالی آقچه، ولایت جوزجان پرتاب گردید، به تاریخ 14 اگست 2009 عناصر ضد حکومت در منطقه جلال خیل ولسوالی تگاب ولایت کاپیسا بالای افراد که از کامپاین رییس جمهور کرزی برمیگشتند حمله نموده یک نفر را به قتل رسانده و دو نفر دیگر را زخمی نمودند، به تاریخ 16 اگست 2009 یک بم کنار جاده ای در ولایت جوزجان به یک کاروان کامپاین کنندگان رییس جمهور کرزی اصابت نموده، به تاریخ 17 اگست 2009 یک بم دستی به دفتر کامپاین انتخاباتی یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در منطقه فامیلیایی گدام، شهر چغچران ولایت غور پرتاب گردید، به تاریخ 17 اگست 2009 یک وسیله نقلیه داکتر عبدالله در ولسوالی ارگو ولایت بدخشان مورد حمله قرار گرفت، به تاریخ 17 اگست 2009 یک کاندید شورای ولایتی هدف یک وسیله انفجاری تعبیه شده قرار گرفت که ادعا میشد از طرف رقیبانش در منطقه قلاي غو، ولسوالی خوگیانی ولایت ننگرهار صورت گرفته باشد. (نوت: یادداشت های ملل متحد)
- ¹⁵ به تاریخ 12 اگست 2009 پنج نفر کارمندان مبارزاتی کاندید ریاست جمهوری در قلعه نو و ولسوالی مقر ولایت بادغیس اختطاف و دو روز بعد در نتیجه میانجی گری ریش سفیدان قومی دوباره رها گردید. (نوت: یادداشت های ملل متحد)
- ¹⁶ به تاریخ 17 اگست 2009 در قریه جنگل آریغ ولسوالی ماردیان یک کاندید شورای ولایتی جوزجان مورد شلیک گلوله از سوی دو نفر موتورسکلیت سوار ناشناس قرار گرفته و به قتل رسید. (نوت: یادداشت های ملل متحد)
- ¹⁷ به تاریخ 1 اگست 2009، در منطقه ملا نوح بابا، ولسوالی اندر، ولایت غزنی، امر کامپاین ولایتی رییس جمهوری کرزی و کاروان بعضی از کاندیدان شورای ولایتی در حالی که از یک اجتماع انتخاباتی در ولسوالی مقر ولایت بادغیس برمیگشتند مورد حمله عناصر ضد حکومت قرار گرفتند - که این حمله منجر به مرگ یکی از نمایندگان ریس جمهور کرزی و یک محافظ گردید، و به تاریخ 16 اگست 2009 در ولایت کاپیسا عناصر ضد حکومت یکی از کامپاین کنندگان رییس جمهور کرزی را به قتل رسانده و دو نفر دیگر آن را زخمی کرد. (نوت: یادداشت های ملل متحد)
- ¹⁸ به تاریخ 5 اگست 2009 در جاده عمومی در ولسوالی کوهستان 2 ولایت کاپیسا یک وسیله انفجاری تعبیه شده منفجر شد، که یک ساعت قبل از آن یک کاروان کمیسیون مستقل انتخابات از آن جا عبور نموده بود. به تاریخ 9 اگست 2009، در مسیر شاه راه کابل،

گردیز در منطقه پل علم ولایت لوگر، عناصر ضد حکومت یک کاروان لوژستیکی کمیسیون مستقل انتخابات را کمین نمود، به تاریخ 15 اگست 2009 در سرک میان ترین کوت و چینارتو، ولایت ارزگان یک کاروان حامل مواد کمیسیون مستقل انتخاباتی (بشمول اوراق و صندوق های رای دهی) با یک وسیله انفجاری تعبیه شده برخورد نمود، به تاریخ 16 اگست 2009 عناصر ضد حکومت به یک کاروان، 15 لاری، که مواد انتخاباتی را به ولسوالی دولت شاه ولایت لغمان انتقال میداد حمله نمودند. به تاریخ 16 اگست 2009 یک وسیله نقلیه پولیس ملی افغان که مواد انتخاباتی را اسکورت میکرد در ولسوالی بلخاب ولایت سرپل مورد شلیک گلوله افراد ناشناخته قرار گرفت، به تاریخ 17 اگست 2009 بر یک کاروان کمیسیون مستقل انتخابات که مواد انتخاباتی را انتقال میداد در منطقه جالوخیل، ولسوالی تگاب ولایت کاپیسا حمله صورت گرفت، به تاریخ 18 اگست 2009 در ولایت کنر، بر کاروان کمیسیون مستقل انتخابات که به سمت غازی آباد و ولسوالی ناری در حرکت بود در نزدیک شهر جلال آباد حمله صورت گرفت، به تاریخ 18 اگست 2009، عناصر ضد حکومت بر نیروهای امنیتی افغان که تیم انتخاباتی را در ولسوالی علیشینگ، منطقه سایگال ولایت لغمان اسکورت میکرد حمله نمود، به تاریخ 18 اگست 2009 عناصر ضد حکومت از انتقال مواد انتخاباتی به ولسوالی مندول ولایت نورستان جلوگیری نموده و آنها را از بین برد، به تاریخ 18 اگست 2009 یک هلیکوپتر ملکی که مواد انتخاباتی را انتقال میداد در ولسوالی جاوند ولایت بادغیس مورد حمله عناصر ضد حکومت قرار گرفت، به تاریخ 19 اگست 2009 یک وسیله انفجاری تعبیه شده در یک لاری که مواد انتخاباتی را به قریه سنگانه، منطقه ماورا، ولسوالی چپرهار ولایت ننگرهار انتقال میداد منفجر گردید. به تاریخ 19 اگست 2009 یک کاروان کمیسیون مستقل انتخابات در ولسوالی غورماچ ولایت فاریاب مورد حمله قرار گرفت، به تاریخ 19 اگست 2009، قریه ناروز خیل، ولسوالی تگاب و ولایت کاپیسا، نیروهای امنیتی ملی افغان در زمان برگشت از وظیفه اسکورت کمیسیون مستقل انتخابات مورد حمله قرار گرفت، به تاریخ 19 اگست 2009 در منطقه کوکی خیل، ولسوالی شیرزاد ولایت ننگرهار، اشخاص ناشناس بر لاری حامل مواد انتخاباتی بم دستی پرتاب نمود. (نوت: یادداشت های ملل متحد)

¹⁹ به تاریخ 18 اگست 2009 در قریه یانشا، ولسوالی ارگو ولایت بدخشان دو وسایط نقلیه کرابی مربوط کمیسیون مستقل انتخابات که کارمندان و مواد حساس انتخاباتی کمیسیون مذکور را انتقال میداد در مسیر راه ولسوالی مایمای، منطقه درواز به یک وسیله انفجاری تعبیه شده برخورد نمود، که به اثر این انفجار سه کارمند کمیسیون مستقل انتخابات به قتل رسیدند، به تاریخ 18 اگست 2009، ولسوالی شوراک، ولایت قندهار موتر حامل دو کارمند کمیسیون مستقل انتخابات با یک وسیله انفجاری تعبیه شده برخورد نمود که منجر به قتل هردو تن گردید، به تاریخ 18 اگست 2009، ولسوالی منگیجیک، ولایت جوزجان، عناصر ضد دولتی به یک مرکز رای دهی حمله نموده که در نتیجه تبادل تیر اندازی یک کارمند کمیسیون مستقل انتخابات به قتل رسید. به تاریخ 19 اگست 2009 یک وسیله نقلیه که دو نفر کارگر انتخابات را به مرکز رای دهی در ولسوالی شورابیک ولایت قندهار مورد حمله قرار گرفت که در نتیجه هر دو کارگر مذکور به قتل رسیدند، در ولسوالی نهر شاهی ولایت بلخ، عناصر ضد دولت یک کاروان حامل صندوق های رای دهی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات را کمین نمودند که منجر به مرگ یکی از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات گردید. (نوت: یادداشت ملل متحد)

²⁰ به تاریخ 1 اگست 2009 هماهنگ کننده ساحوی ولسوالی در ولسوالی چک ولایت وردک توسط طالبان اختطاف گردید (هماهنگ کننده مذکور بعد از 48 ساعت رها و تحت نظارت طالبان قرار داشت)، به تاریخ 5 اگست 2009 اشخاص ناشناس دو نفر هماهنگ کننده ساحوی را در ولسوالی چهاردره ولایت کندز اختطاف نمودند (هماهنگ کنندگان مذکور در همان روز رها گردیدند)، به تاریخ 19 اگست 2009 در ولسوالی خان آباد ولایت کندز، دو نفر هماهنگ کننده ساحوی اختطاف گردیدند (سپس هردو نفر مذکور رها گردیدند). (نوت: یادداشت های ملل متحد)

²¹ مناطق جنوبی به تاریخ 20 اگست 2009 بعد از مناطق شرقی که 67 رویداد امنیتی را ثبت نموده است، بلند ترین رقم رویداد های امنیتی یعنی 55 حمله راکتی را ثبت نمود، در شهر گردیز، ولایت پکتیا دو وسیله انفجاری تعبیه شده، در نزدیک مرکز رای دهی بصورت نا بهنگام منفجر گردید، دست کم 6 حمله راکتی از سوی عناصر ضد حکومت بر مناطق مسکونی شهر کندز صورت گرفت که در نتیجه 6 نفر زخمی گردید، در ولایت کنر 13 حمله راکتی صورت گرفت. عدم امنیت همچنان بر گشایش تعداد از مراکز رای دهی که باید باز میشد نیز اثر گذاشت. (نوت: یادداشت های ملل متحد)

²² ژانسن خیر گزارای فرانسه، 31 اگست 2009، مقامات افغان در خط مقدم دموکراسی.

²³ وزارت داخله و وزارت دفاع. قوماندان پولیس ولایت بغلان در جریان یک جنگ عناصر ضد حکومت به قتل رسید، و معاون قوماندان پولیس ولسوالی خوگیانی ولایت ننگرهار در جریان یک حمله عناصر ضد حکومت کشته شد.

²⁴ یکی از رسانه ها گزارش نمود که بسیاری از مردم در افغانستان به مراکز رای دهی نرفتند، چون ... آنها به این باور بودند که انتخابات در افغانستان کدام تغییر را به جود نیاورده است، جنگ سالاران قویتر شده اند، فساد اداری افزایش پیدا کرده است، و هزینه های امادای به کشور از سوی خارجی ها و افغانها اختلاس شده است، هشت صبح (23 اگست 2009) «شکست طالبان در انتخابات».

²⁵ هیأت نظارت مشترک انتخاباتی (JEMB) اشتراک مردم در انتخابات را 70% گزارش داد.

²⁶ هیأت نظارت مشترک انتخاباتی (JEMB) اشتراک مردم در انتخابات را 55% گزارش داد.

²⁷ اعلامه مطبوعاتی کمیسیون مستقل انتخاباتی با مراجعه به اعلام نتایج ابتدایی انتخابات ریاست جمهوری سال 2009 (16 سپتمبر 2009) <http://www.iec.org.af>

²⁸ در مراکز ولایت بلخ، جوزجان، ولسوالی، و فاریاب میزان اشتراک مردم در انتخابات توسط ناظرین رسمی و دیگران متوسط و در ولسوالی ها پایین گزارش داده شد.

²⁹ میزان اشتراک رای دهندگان در انتخابات در ولایت هرات، بادغیس و غور توسط ناظرین رسمی و دیگران متوسط راپور داده شده است.

³⁰ در مناطق مرکزی میزان اشتراک رای دهندگان قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است، در ولایت بامیان و دایکندی بلند بود، به ویژه در شهر بامیان، دایکندی و ولسوالی میرامور ولایت دایکندی.

³¹ میزان اشتراک رای دهندگان در انتخابات قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است، در ولایت تخار و بغلان متوسط، و در ولایت بدخشان خوب بوده است.

³² میزان اشتراک رای دهندگان قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است، در ولایت پنجشیر و پروان متوسط بود.

³³ رویداد های پراکنده امنیتی در ولایت های جوزجان (ولسوالی قاش تپیه)، بلخ (ولسوالی های چاربولک و چمتال)، سری پل (ولسوالی کوهستانات) و فاریاب (غورماچ، شیرین تگاب و قیسار) گزارش شده است. به تاریخ 10 اگست 2009 یک راکت در دفتر مرکزی اردوی ملی افغان در ولسوالی غورماچ اصابت نمود که سبب کشته شدن 6 نفر پولیس ملی افغان و زخمی شدن دو نفر آنها گردید، بریک کاروان اردوی ملی افغان در منطقه نزدیک به قلعه ولی حمله صورت گرفت، و در ولسوالی جنوبی غورماچ راه ها از سوی عناصر ضد حکومت مسدود گردید، در روز انتخابات، 14 حمله راکتی به سوی مرکز اداری ولسوالی غورماچ صورت گرفت، در قریه آبگرمک، عناصر ضد حکومتی مردم را تهدید میکردند، و در قلعه ولی بخاطر تهدید عناصر ضد حکومتی مراکز رای دهی ناوقت گشایش یافت، در ولسوالی شیرین تگاب مراکز رای دهی به علت تهدید عناصر ضد حکومتی و قتر بسته شد و سپس بر کاروان حامل صندوق های رای و مواد حساس انتخاباتی حین ترک ساحه شلیک صورت گرفت، در ولسوالی قیصار، به علت وخیم شدن وضعیت امنیتی یک مرکز رای دهی بسته و دو مرکز دیگر موقتاً بسته گردید. در آسوبی قاف جنگ میان نیروهای امنیتی افغان و عناصر ضد حکومتی ادامه داشت، و در خوجه کینتی، مرکز رای دهی در طول روز انتخابات بصورت وقفه ای باز میشد. (نوت: یادداشت های ملل متحد)

³⁴ اعلامیه مطبوعاتی کمیسیون مستقل انتخابات با مراجعه به اعلام نتایج ابتدایی انتخابات ریاست جمهوری سال 2009 (16 سپتامبر 2009). <http://www.iec.org.af>

³⁵ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در سراسر کشور 44 مرکز رای دهی قبل از وقت بسته شد و 149 مرکز رای دهی بصورت متناوب گشایش میافت.

³⁶ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 36 مرکز رای دهی در ولایت کاپیسا، 14 مرکز رای دهی در ولایت لوگر و 21 مرکز رای دهی در ولایت وردک گشایش نیافت.

³⁷ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 17 مرکز رای دهی در ولایت بغلان و 20 مرکز رای دهی در ولایت کندز گشایش نیافت.

³⁸ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 48 مرکز رای دهی در ولایت فراه و 24 مرکز رای دهی در ولایت هرات گشایش نیافت.

³⁹ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 26 مرکز رای دهی در ولایت نورستان و گشایش نیافت.

⁴⁰ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان 30 مرکز رای دهی در ولایت پکتیکا گشایش نیافت.

⁴¹ میزان اشتراک رای دهندگان درین ولایات بسیار پایین بود، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است.

⁴² میزان اشتراک رای دهندگان در ولایت نمریز پایین بود، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است.

⁴³ در موسی خیل، قلندر، گوربزی، ساباری، مندوزی، دوامنده و ولسوالی های تانی ولایت خوست میزان اشتراک رای دهندگان پایین بود، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران راپور داده شده است.

⁴⁴ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان 21 مرکز رای دهی در ولایت وردک بسته بود.

⁴⁵ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 44 مرکز رای دهی در ولایت وردک و قتر بسته شد، چهار مرکز رای دهی در ولسوالی های دندی غوری و پلخمری ولایت بغلان و قتر بسته شد. 31 مرکز رای دهی به علت حملات راکتی و زد و خورد بین نیرو های امنیتی افغان و عناصر ضد حکومتی بسته شد و در منطقه مرزک، ولسوالی سرحوزه ولایت پکتیکا مراکز رای دهی بعد از اینکه جنگ بین نیرو های امنیتی افغان و عناصر ضد درگرفت، بسته شد.

⁴⁶ بنا بر گزارش یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، 149 مرکز رای دهی قسماً گشایش یافت، ابتدا در ولایت های کابل و لوگر (در منطقه مرکزی) ولسوالی زاری، ولایت بلخ (18 مرکز رای دهی)، و پلخمری، ولایت بغلان (16 مرکز رای دهی).

⁴⁷ بطور مثال، سه مرکز رای دهی در ولایت لوگر و چهار مرکز رای دهی در ولایت وردک جابجا شدند. همینطور، هفت مرکز رای دهی در ولایت کندز به علت وضعیت نا مطمئن امنیتی جابجا شدند.

⁴⁸ به تاریخ 18 اگست 2009 طالبان یک هوشار عمومی مبنی بر اینکه به هیچ کس اجازه نخواهد داد در روز انتخابات سفر کنند را صادر کرد.

⁴⁹ قسمیکه توسط یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر ثبت شده است، عناصر ضد حکومتی سرک های که منتهی به شهر لشکرگا، ولایت هلمند و سرک که منتهی به ولایت نورستان میشوند را مسدود نموده بودند. در ولایت غزنی، سرک ارتباطی 10 ولسوالی توسط عناصر ضد حکومتی مسدود شده بود. در ولسوالی های بغلان جدید و پلخمری ولایت بغلان، گروه های مسلح مردم را تهدید میکردند و راه ها را مسدود میکردند تا مانع دسترسی مردم به مراکز رای دهی شوند. همچنین، عناصر ضد حکومتی از اشتراک ساکنین قریه ها در انتخابات در منطقه شنکری، ولسوالی سرکانی ولایت کنر جلوگیری میکردند، و گفته میشود که یک مرد زمانی که میخواست به طرف مرکز رای دهی برود توسط عناصر ضد حکومت به قتل رسید.

⁵⁰ اعلامیه مطبوعاتی کمیسیون مستقل انتخاباتی در رابطه به پروسه انتخابات و گشایش بیش از 90% از مجموع مراکز رای دهی (20 اگست 2009).

⁵¹ کمیسیون مستقل انتخابات مراکز رای دهی را در سراسر کشور ایجاد و شرایط حضور رای دهندگان را درین مراکز فراهم میسازد تا رای دهندگان بتوانند به آسانی به پروسه انتخابات دسترسی حاصل نمایند، ماده 39 (1) قانون انتخابات.

⁵² میزان اشتراک زنان در انتخابات در مراکز ولایات در حد متوسط قرار داشت، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران ملاحظه شده است.

⁵³ میزان اشتراک زنان در انتخابات در ولایت بامیان و دایکندی متوسط بود، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران ملاحظه شده است.

⁵⁴ قسمیکه توسط ناظرین رسمی و دیگران راپور داده شده است، زنان در اکثر مراکز رای دهی در ولایت هرات و بادغیس به تعداد برابر حضور داشته اند.

⁵⁵ ولسوای های ماریدان و خام اب (مرکز رای دهی مسجد جامع) ولایت جوزجان، قسمیکه توسط ناظرین رسمی و دیگران ملاحظه شده است.

⁵⁶ به ویژه در مناطق روستایی جنوب، بسیاری از فامیل‌ها در روز انتخابات زنان شان را در خانه نگهداشتند. در شهرها... بسیاری از زنان تعلیم یافته که در انتخابات قبلی رای داده بودند و حتی در مراکز رای دهی ایفای وظیفه نموده بودند تصمیم گرفتند که با رفتن بیرون از خانه زندگی خود را به خطر نیندازند. واشنگتن پست (31 اگست 2009) *به قهقرا رفتن روند امیبخش*.

⁵⁷ مشارکت زنان در مناطق جنوب شرقی پایین بود و مشارکت زنان در ولایت نورستان بسیار پایین بود، قسمیکه توسط ناظران رسمی و دیگران مشاهده شده است.

⁵⁸ بر اساس تخمین یوناما مشارکت در اکثر نقاط ولایت وردک (به استثنای دو ولسوالی) و بعضی از نقاط ولایت لوگر (ولسوالی های پل علم، برکی برک و محمد آغه) بسیار پایین بود و در شهر کابل، ولسوالی ازره و ولایت لوگر و ولایات پنجشیر و پروان پایین بود.

⁵⁹ آسوشیتد پرس (19 اگست 2009)، *افغان‌ها برای رای دادن در شهر سابق طالبان نام نویسی می‌کنند*.

⁶⁰ نیویورک تایمز (21 اگست 2009)، *انتخابات افغانستان علی‌رغم حملات بیک موفقیت خوانده شد*.

⁶¹ گزارش یوناما و کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (8 جولای 2009)، *سکوت، خشونت است—به سورفتار با زنان در افغانستان پایان دهید؛ در تاریخ 7 سپتمبر 2009 یک کارمند انانث کمیسیون مستقل انتخابات که به عنوان آموزگار مدنی کار می‌کرد، توسط مردان مسلح ناشناس در شهر نو شهر قندهار به قتل رسید. او به خاطر کارش در راستای حقوق زن در ریاست امور زنان قندهار مشهور بود. این که قتل او با کارش به حیث کارمند کمیسیون مستقل انتخابات ارتباط دارد یا با کارش در راستای حقوق زن نامعلوم است.*

⁶² (نوت: یادداشت‌های ملل متحد)

⁶³ واشنگتن پست (31 اگست 2009)، *به قهقرا رفتن روند امیبخش*.

⁶⁴ بخش عملیات ساحوی، کمیسیون مستقل انتخابات (2 سپتمبر 2009).

⁶⁵ در 664 محل رای دهی در ولایت غزنی، 552 محل رای دهی در ولایت پکتیکا، 349 محل رای دهی در ولایت پکتیا و 280 محل رای دهی در ولایت خوست مردان استخدام شده است. (نوت: دپارتمنت عملیات ساحوی، کمیسیون مستقل انتخابات (2 سپتمبر 2009))

⁶⁶ در 330 محل رای دهی در ولایت غور مردان استخدام شده است. (نوت: دپارتمنت عملیات ساحوی، کمیسیون مستقل انتخابات (2 سپتمبر 2009))

⁶⁷ در 208 محل رای دهی در ولایت ننگرهار مردان استخدام شده است. (نوت: دپارتمنت عملیات ساحوی، کمیسیون مستقل انتخابات (2 سپتمبر 2009))

⁶⁸ واشنگتن پست (31 اگست 2009)، *به قهقرا رفتن روند امیبخش*.

⁶⁹ آسوشیتد پرس (24 اگست 2009)، *نگاه به انتخابات افغانستان به عنوان پسرقت زنان*.

⁷⁰ گزارش وضعیت انتخابات افغانستان 8 (20 اگست 2009)، *سفارت ایالات متحده*.

⁷¹ جزوه کمیسیون مستقل انتخابات درباره تدابیر کاهش و شناسایی تقلب.

⁷² جزوه کمیسیون مستقل انتخابات درباره تدابیر کاهش و شناسایی تقلب.

⁷³ مواد 52 و 53 قانون انتخابات.

⁷⁴ ماده 54 قانون انتخابات.

⁷⁵ ماده 49 (1) قانون انتخابات.

⁷⁶ بیانیه کای آیده، نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان (8 سپتمبر 2009).

⁷⁷ در یک جلسه در تاریخ 13 سپتمبر 2009، کمیسیون مستقل انتخابات اظهار داشت که نتایج محلات رای دهی ذیل قرطینه خواهد شد:

1) محلات رای دهی که بیشتر از 1000 رای را ثبت کرده اند؛ (2) مراکز و محلات رای دهی که باز نشده بودند ولی نتایج از آنها دریافت گردیده است؛ (3) مراکز رای دهی که تعداد رای‌های انداخته شده در آنها بیشتر از تعداد اوراق رای دهی فرستاده شده به آنها

⁷⁸ بود.

⁷⁹ اعلامیه مطبوعاتی کمیسیون مستقل انتخابات در رابطه با اعلام نتایج مقدماتی انتخابات ریاست جمهوری سال 2009 (16 سپتمبر 2009)، <http://www.iec.org.af>.

⁸⁰ قضایای دارای اولویت بالا به قضایایی اطلاق می‌شود که در صورت اثبات می‌تواند بر نتایج انتخابات اثر مادی داشته باشد.

⁸¹ فرمان کمیسیون شکایات انتخاباتی مورخ 8-9-2009 (8 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>.

⁸² فرمان کمیسیون شکایات انتخاباتی مورخ 8-9-2009 (8 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>.

⁸³ جزوه کمیسیون مستقل انتخابات درباره تدابیر کاهش و شناسایی تقلب.

⁸⁴ به دلیل نامنی، از فعالیت انستیتوت دموکراتیک ملی در بعضی از بخش‌های جنوب و جنوب شرق در روز انتخابات جلوگیری شد، بیانیه مقدماتی هیات نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی 2009 افغانستان انستیتوت دموکراتیک ملی (22 اگست 2009).

⁸⁵ تصمیم A-09-00-5033 و دیگران کمیسیون شکایات انتخاباتی (8 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>.

⁸⁶ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی‌های شورابک و ریگستان، ولایت قندهار، صندوق‌های رای در هنگام شب مملو شد و رای‌دهنده‌ها از دادن رای منع گردیدند، در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، صندوق‌های رای به نفع رییس جمهوری کرزی مملو گردید؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، رهبران قوم باریز ادعا داشتند که پولیس ملی صندوق‌های رای را با 23900 رای مملو نمودند؛ در ولسوالی ارغستان، ولایت قندهار، هیچ رای‌دهنده‌ای مراجعه نکرده ولی صندوق‌ها مملو گردیده بودند؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، در مرکز رای دهی غازی عبدالله خان موقعیت مرکز رای دهی به خانه یکی از کاندیدان منتقل گردید و 45 صندوق رای دهی مفقود شد؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار هیچ رای‌دهنده نیامده و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات صندوق‌های رای دهی را مملو نمودند؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، صندوق‌های رای دهی قبل از آمدن رای‌دهنده‌ها به مراکز رای دهی مملو شده بود؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار یک فرد صندوق‌های رای دهی را به نفع رییس جمهوری کرزی مملو نموده بود، در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار یک فرد دیگر صندوق‌های رای دهی را به نفع داکتر عبدالله عبدالله مملو نموده بود؛ در ولایت هلمند، صندوق‌های رای دهی در خانه یک فرد مملو شده بودند؛ در شهر لشکرگاه،

ولایت هلمند، پولیس ملی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات را به خاطر مملو نمودن صندوق های رای دهی بصورت موقت بازداشت نمود—ظاهراً صرف در حدود 35 نفر به منظور رای دهی آمده بودند ولی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات صد ها ورق رای دهی را نشانی نمودند؛ در ولسوالی گرشک، ولایت هلمند، امر ولسوالی صندوق ها را به نفع رییس جمهوری کرزی در ولسوالی مملو نمود و مستقیماً به مرکز شمارش در مرکز ولایتی فرستاد؛ در ولسوالی نادعلی، ولایت هلمند، صندوق ها در خانه یک عضو شورای ولایتی مملو گردید و سپس به مرکز شمارش ولایتی فرستاده شد؛ در ولسوالی ناوه، ولایت هلمند، پولیس ملی یک مرکز رای دهی را به خانه اش انتقال داد و صندوق های رای دهی را مملو نمود، در ولسوالی شهر صفا، ولایت زابل، هشت صندوق رای از مرکز رای دهی زنانه به خانه های کارمندان کمیسیون انتخابات منتقل شد و قبل از آغاز رای دهی مملو گردیدند؛ در شهر ترینکوت، ولایت ارزگان، صندوق های رای دهی در منزل یک کارمند اسبق حکومتی مملو گردید، در شهر ترینکوت، ولایت ورزگان، نماینده های کاندیدان حدود 36 رای دهنده را شمار نمودند مگر زمانی که صندوق ها در حضور نمایندگان در پایان روز شمار گردید، 2252 ورق رای دهی به نفع رییس جمهوری کرزی و شماری از کاندیدان دیگر مملو گردیده بود؛ در ولسوالی دهرآود، ولایت ارزگان، یک روز پس از رای دهی، پولیس ملی صندوق های رای دهی را با ورق های رای دهی باقیمانده مملو نمود؛ و در ولسوالی چوره، ولایت ارزگان، صندوق های رای حاوی ورق های رای برای انتخابات شورای ولایتی گفته میشود که مفقود گردید، در شهر لشکرگاه، ولایت هلمند، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات چندین ورق رای دهی را به نفع کاندیدان مشخص نشانی کرده اند؛ در ولایت زابل، کارمندان دولتی و کارمندان کمیسیون مستقل حقوق بشر یک تعداد از اوراق رای دهی را به نفع یک کاندید مشخص شورای ولایتی نشانی کرده اند؛ و در شهر ترین کوت، ولایت ورزگان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات اوراق رای دهی را به رای دهنندگان نداده اند و در عوض خود شان چندین ورق رای دهی را به نفع یک کاندید مشخص نشانی کرده اند.

⁸⁵ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی اندر، ولایت غزنی، یک تعداد قابل ملاحظه رای از برخی قریه ها چون قریه نانی ولسوالی اندر دریافت گردید که تعداد باشندگان آن حدود 1600 نفر میباشد در حالیکه ورق های رای دهی آن بیشتر از 25000 رای به نفع رییس جمهوری کرزی شمار گردید؛ در ولسوالی گیلان، ولایت غزنی، تعدادی از صندوق های رای دهی پیش از باز شدن مراکز رای دهی مملو گردیده بود؛ در ولسوالی جاجی احمد خیل، ولایت پکتیا، دو کاندید شورای ولایتی ورق های رای دهی را جمع نمودند و در یک خانه ای نزدیک آنها را به صندوق های رای انداختند—گفته می شود که کارمندان کمیسیون انتخابات نیز دخیل بوده اند؛ در ولسوالی دنده پتان، ولایت پکتیا، تمام صندوق های آن ولسوالی در شب قبل از روز انتخابات مملو گردیده بود؛ در ولسوالی شرنه، ولایت پکتیا، مشاهده گردید که 337 نفر در جریان صبح رای دادند، مگر هفت ساعت بعد تر گزارش گردید که 3038 نفر رای داده اند—رای دهنده ها در جریان روز به ندرت در این مرکز دیده شده اند—در همین مرکز رای دهی، مشاهده گردید که یک مرد چهار کارت رای دهی به همراه داشته و چندین ورق رای دهی را نشانی نمود؛ در ولسوالی های چمکنی، دند پتان، جانی خیل و احمد خیل، ولایت پکتیا، صندوق های رای دهی در هنگام شب قبل از روز انتخابات به نفع رییس جمهوری کرزی و کاندیدان مشخص شورای ولایتی مملو گردیده بود، ودر ولسوالی زرم، ولایت پکتیا، قبل از بسته شدن محل رای دهی، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به نمایندگان رییس جمهور کرزی و یک کاندید شورای ولایتی اجازه داده اند که اوراق رای دهی را نشانی کنند.

⁸⁶ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی چپرهار، ولایت ننگرهار، در مراکز رای دهی زنانه، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات سه صندوق رای دهی را به نفع یک کاندید شورای ولایتی مملو نموده بود—گفته میشود که کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات از سوی پولیس ملی دستگیر شدند؛ در شهر جلال آباد، ولایت ننگرهار، در یک مرکز رای دهی، مهرهای صندوق های رای دهی برای انتخاب شورای ولایتی مورد دستکاری قرار گرفته، که گفته میشود مملو از ورق های رای دهی شده بود، در قریه کنده، ولسوالی مهترلام، ولایت لغمان، کارمندان کمیسیون انتخابات در افزودن 300 ورق رای دهی به نفع یک کاندید مشخص شورای ولایتی دخیل شناخته شده اند—صرف 100 زن رای شان را به صندوق انداخته اند، مگر در وقت شمارش، 400 رای به ثبت رسید؛ در ولسوالی اسمار، ولایت کنر، اوراق انتخاباتی به نفع کاندیدان مشخص نشانی شده اند؛ در ولسوالی غازی آباد، ولایت کنر، صندوق های رای دهی برای کاندیدان ریاست جمهوری مملو بودند، مگر صندوق ها خالی از ورق های رای دهی برای کاندیدان شورای ولایتی بودند.

⁸⁷ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی نجراب، ولایت کاپیسا، در مرکز رای دهی قاضی جمیل، نمایندگان کاندیدان گفته می شود که مملو نمودن صندوق های رای دهی را مشاهده نموده اند؛ در ولسوالی تکاب، ولایت کاپیسا، کاندیدان شورای ولایتی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات صندوق های رای دهی را به نفع خودشان و نفع رییس جمهوری کرزی مملو نموده اند، در ولسوالی کوهبند، ولسوالی کاپیسا، در مراکز رای دهی عرب خیل و بولغین، یک کاندید شورای ولایتی متهم به مملو نمودن صندوق های رای دهی شد؛ در ولسوالی کوهستان 2، ولایت کاپیسا، دو صندوق رای دهی از مرکز رای دهی به خانه یک کارمند کمیسیون مستقل انتخابات منتقل گردید؛ در ولسوالی نجراب، ولایت کاپیسا، در مرکز رای دهی مکتب قاضی عبدال جمیل، حامیان رییس جمهوری کرزی، متهم به مملو نمودن صندوق های رای دهی اند؛ در ولسوالی کوهستان 1، ولایت کاپیسا، یک شخص صندوق های رای دهی را به خانه اش منتقل نمود و در محتویات آن دستکاری کرد؛ در شهر پل علم، ولایت لوگر، کاندیدان شورای ولایتی صندوق های رای دهی را به نفع خود شان و برای رییس جمهوری کرزی مملو نمودند؛ در شهر پل علم، ولایت لوگر، در مرکز رای دهی عبدالله احمدزی، کاندید شورای ولایتی همه صندوق های رای در این مرکز را مملو نمود؛ در ولسوالی برکی برک، ولایت لوگر، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات متهم به مملو نمودن صندوق های رای دهی به نفع یک کاندید شورای ولایتی اند؛ در ولسوالی چرخ، ولایت لوگر، شماری از صندوق های رای دهی گفته میشود که از مرکز رای دهی مفقود گردید ولی بعد تر مملو از اوراق رای دهی یافت شد؛ در ولسوالی خوشی، ولایت لوگر، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات متهم به دستکاری نتایج به نفع یک کاندید ریاست جمهوری اند؛ در ولسوالی خروار، ولایت لوگر، تعدادی از صندوق های رای دهی از سوی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به نفع شماری از کاندیدان شورای ولایتی مملو گردید؛ در ولسوالی ارزه، ولایت لوگر، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات متهم به انداختن ورق های انتخاباتی در صندوق های رای دهی به نفع یک کاندید شورای ولایتی میباشند؛ در ولسوالی ارزه، ولایت لوگر یک کاندید شورای ولایتی صندوق های رای را از مرکز رای دهی به خانه اش انتقال داده و حدود 1800 رای را به نفع خودش به صندوق انداخته است؛ در ولسوالی میدان شهر، ولایت وردک، یک مرکز رای دهی بنا بر تهدید عناصر ضد حکومت مسدود شد ولی 80 رای به نفع رییس جمهوری کرزی

انداخته شده بود؛ در ولسوالی سیدآباد، ولایت وردک، اگرچه حضور رای دهنده ها ناچیز بود، کمیسیون مستقل انتخابات یک تعداد بلند اوراق رای دهی را گزارش داد؛ در ناحیه 18 شهر کابل، نماینده های رییس جمهوری کرسی صندوق های رای دهی را از دو مرکز رای دهی برداشتند و آنها را مملو از اوراق رای دهی بازگرداندند؛ در شهر کابل، کابل، کارمند ان کمیسیون مستقل انتخابات در مرکز رای دهی مکتب متوسطه گلخانه ده قابل صندوق های رای دهی را مملو نمودند؛ در شهر کابل، کابل، 70000 ورق رای دهی گفته میشود که از سوی افراد مشخص در هنگام شب به صندوق های رای دهی انداخته شده اند؛ در ولسوالی چاریکار، ولایت پروان، در بعضی مراکز رای دهی، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات چندین ورق رای دهی را به نفع رییس جمهور کرسی نشانی نموده اند؛ در ولسوالی ازره، ولایت لوگر، در یک مرکز رای دهی، یک کاندید شورای ولایتی و افراد مسلح او یک تعداد اوراق رای دهی را نشانی کرده اند؛ و در ولسوالی خنج، ولایت پنجشیر، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات چندین ورق رای دهی را به نفع یک کاندید مشخص شورای ولایتی نشانی نموده اند.

⁸⁸ در 7 سپتمبر 2009، کمیسیون شکایات انتخاباتی نتایج 51 محل رای دهی را در ولایت قندهار باطل کرد (تصمیم شماره 09-00-A-5004 و 09-00-A-5129)؛ و در 7 سپتمبر 2009، کمیسیون شکایات انتخاباتی نتایج 27 محل رای دهی را در ولایت غزنی باطل کرد (تصمیم شماره 09-00-A-6650، 09-00-A-7042، 09-00-A-7371، 09-00-A-5062، 09-00-A-6650). در 8 سپتامبر 2009 کمیسیون شکایات انتخاباتی نتایج 5 محل رای دهی را در ولایت پکتیا باطل کرد (تصمیم شماره 09-00-A-5033 www.ecc.org.af)

⁸⁹ یک ناظر مستقل داخلی.
⁹⁰ فرمان کمیسیون شکایات انتخاباتی مورخ 8-9-2009 (8 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>.
⁹¹ کمیسیون مستقل انتخابات، 540 رای دهنده را در هر مکان رای دهی برآورد می کند.
⁹² فرمان کمیسیون شکایات انتخاباتی مورخ 8-9-2009 (8 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>.
⁹³ در منطقه مرکزی، مراکز رای دهی در ولسوالی سیدآباد ولایت وردک (هفته سیاه، شش قلعه، لوره، موسی خیل و سلطان خیل)، که تمام آرا به نفع رییس جمهوری حامد کرزی به صندوق ها ریخته شده است و هیچ رای به نفع دیگر نامزدان ریاست جمهوری به صندوق ها ریخته نشده است. (نوت: نتایج رسمی کمیسیون مستقل انتخابات)

⁹⁴ قومندانان محلی افرادی با نفوذی در یک جامعه هستند؛ آنها همیشه با اسلحهء راجستر شده و یا غیر راجستر شده مسلح اند.
⁹⁵ ادامه کمپاین در محلات رای دهی پس از ختم دوران کمپاین تخطی از ماده ها 38 و 43 قانون انتخابات پنداشته می شود.

⁹⁶ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ساحه جنوب شرق، در شهر گردیز، ولایت پکتیا، حامیان رییس جمهوری کرسی برای مردم غذا فراهم نموده تا آنها را به رای دهی تشویق نمایند؛ در ساحه جنوبی، در شهر لشکرگاه، ولایت هلمند، نماینده های داکتر رمضان بشردوست در کمپاین شان زنان را به رای دهی به نفع وی هدایت نموده اند؛ در شهر لشکرگاه، ولایت هلمند، نماینده های یک کاندید شورای ولایتی در بیرون از مرکز رای دهی کمپاین نموده اند؛ در شهر قندهار، ولایت قندهار، کارمندان طبقه انانث کمیسیون مستقل انتخابات به نفع یک کاندید شورای ولایتی کمپاین نموده اند؛ و در شهر لشکرگاه، ولایت هلمند، نماینده های داکتر عبدالله عبدالله، داکتر رمضان بشردوست و یک کاندید شورای ولایتی در یک مرکز رای دهی کمپاین نموده اند.

⁹⁷ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولایت فاریاب، گروه بزرگی از مردم در بیرون مراکز رای دهی مردانه با پوسترهای کاندیدان مختلف مشاهده شده اند؛ در شهر مزار، ولایت بلخ، نماینده های کاندیدان شوراهای ولایتی در داخل مراکز رای دهی کمپاین نموده اند؛ در ولایت فاریاب، یک *ارباب محلی*، رییس *شورا* و متعلق به یک حزب سیاسی برای کاندیدان مشخص شورای ولایتی کمپاین می نمود و رای دهنده ها را به رای دهی تشویق می نمود؛ در شهر ایبک، ولایت سمنگان، حامیان داکتر عبدالله عبدالله در جواز سه مرکز رای دهی مصروف کمپاین بوده اند؛ در ولسوالی سوزمه قلعه، ولایت سرپل، یک کارمند دولتی در مراکز رای دهی دیده شده که به نفع رییس جمهوری کرسی کمپاین می نمود، در ولسوالی سوزمه قلعه، ولایت سرپل، در یکی از مراکز رای دهی (خانقاه)، آمر سایت به نفع رییس جمهوری کرسی کمپاین مینمود؛ و، در ولایت سرپل، برخی از کاندیدان ریاست جمهوری وسایل نقلیه را برای رای دهنده ها فراهم می نمود و برای آنها از 50 تا 100 افغانی پرداخته می شد که به کاندیدان مشخص رای بدهند.

⁹⁸ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که، در ولسوالی و امه، ولایت نورستان، حامیان در داخل مراکز رای دهی مصروف کمپاین بوده اند تا رای را به نفع کاندیدان مشخص شورای ولایتی و نیز به نفع رییس جمهوری کرسی جلب نمایند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، حامیان رییس جمهوری کرسی در داخل مراکز رای دهی به نفع رییس جمهوری کرسی کمپاین بوده اند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، حامیان رییس جمهوری کرسی در داخل مراکز رای دهی به نفع رییس جمهوری کرسی مصروف کمپاین بوده اند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، در مرکز رای دهی کوخیل، حامیان داکتر عبدالله عبدالله در یک مرکز رای دهی کمپاین می نمودند؛ در شهر جلال آباد، یک کاندید شورای ولایتی 300 چادر را به مرکز رای دهی زنانه در مجبورآباد فرستاد که به زنان رای دهنده توزیع گردد؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، در یک مرکز رای دهی واقع لیسه فقرالله، حامیان رییس جمهوری کرسی پوسترهای رییس جمهوری کرسی و پوسترهای یک نماینده شورای ولایتی را در داخل مرکز رای دهی حمل می نمودند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، در یک مرکز رای دهی واقع منطقه دوسرکه، حامیان رییس جمهوری کرسی در داخل مرکز رای دهی کمپاین می نمودند؛ در ولسوالی شیرزاد، ولایت ننگرهار، حامیان یک کاندید شورای ولایتی و طرفداران داکتر عبدالله عبدالله در داخل مرکز رای دهی کوتی خیل مصروف کمپاین بوده اند؛ در ولسوالی مهترلام، ولایت لغمان، در مرکز رای دهی کوتی خیل، حامیان داکتر عبدالله عبدالله در داخل مرکز رای دهی کمپاین می نمودند؛ و در ولسوالی پروان، ولایت نورستان، در هشت مرکز رای دهی مقامات ولایتی به نفع رییس جمهوری کرسی کمپاین می نمودند.

⁹⁹ فشرده ارزیابی کمیسیون شکایات انتخاباتی در رابطه به شکایات رای دهی و شمارش (23 اگست-14 سپتمبر 2009)، <http://www.ecc.org.af>

¹⁰⁰ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که، در جلال آباد، ولایت ننگرهار، یک کاندید شورای ولایتی 300 چادر را به یک مرکز رای دهی فرستاده که به زنان رای دهنده توزیع گردد (توجه به فوق).

¹⁰¹ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در شهر زرنج، ولایت نیمروز، دیده شده که موترها با حمل پوست‌های رییس جمهوری کرزی مصروف توزیع کلچه، کیک و غذای گرم به مردم بوده اند.

¹⁰² یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی پشتون کوت، ولایت فاریاب نماینده های کاندیدان به رای دهنده ها هدایت داده اند که به یک کاندید مشخص شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی خرم و سرباغ، ولایت سمنگان، پیروان یک قوماندان محلی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به رای دهنده ها هدایت داده اند که به یک کاندید شورای ولایتی و کاندید ریاست جمهوری مشخص رای بدهند؛ در ولسوالی پشتون کوت، ولایت فاریاب، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات اوراق رای دهی را از قبل برای یک کاندید مشخص شورای ولایتی نشانی کرده بودند؛ در ولسوالی خواجه سیزپوش، ولایت فاریاب، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به رای دهنده ها هدایت داده اند که به یک کاندید مشخص شورای ولایتی رای بدهند (یک قوماندان اسبق)، به پشت صندوق های رای رفته تا اوراق رای دهی را از سوی آنها نشانی نماید. یک شخص متعلق به کاندید متذکره شورای ولایتی، و نیز یک قوماندان اسبق این منطقه، این دستوردهی رای دهنده ها را مشاهده نموده است؛ در شهر مزار، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به رای دهنده ها دستور داده که به یک کاندید مشخص رای بدهند؛ و در ولسوالی غورماچ، ولایت فاریاب، نماینده های کاندیدان، سایر رای دهنده ها و اشخاص انفرادی به رای دهنده ها هدایت می دادند که به کاندیدان مشخص رای بدهند و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات این دستور دهی به رای دهنده ها را مشاهده نموده اند.

¹⁰³ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، کارمندان حکومت و پولیس ملی مردم را تهدید نموده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در شهر قندهار، ولایت قندهار، کارمندان زنانه کمیسیون مستقل انتخابات زنان بیسواد را تشویق می نمودند که به داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در شهر قندهار، ولایت قندهار، پولیس سرحدی به رای دهنده ها دستور داده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی ژیری، ولایت قندهار، پولیس ملی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مراکز ولایتی ژیری به رای دهنده ها دستور داده اند که به یک کاندید مشخص شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی ریگستان، ولایت قندهار، پولیس سرحدی به رای دهنده ها هدایت داده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی شورابک، ولایت قندهار، پولیس سرحدی به رای دهنده ها هدایت داده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در شهر ترینکوت، ولایت ارزگان، یک کارمند حکومت در یک مرکز رای دهی زنان هدایت داده که به رییس جمهوری کرزی رای بدهد؛ در شهر ترینکوت، ولایت ارزگان، نماینده های یک کاندید شورای ولایتی به رای دهنده ها هدایت داده اند که به رییس جمهوری کرزی و همان کاندید شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی دهرآود، ولایت ارزگان، یک کارمند حکومت به رای دهنده ها هدایت داده است که به داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی چوره، ولایت ارزگان، پولیس ملی به رای دهنده ها هدایت داده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ و در ولسوالی دلارام، ولایت نیمروز، یک کاندید شورای ولایتی بصورت موقت از سوی پولیس ملی بازداشت گردید زیرا وی به رای دهنده ها هدایت میداد که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند.

¹⁰⁴ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولایت بغلان، برخی از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در پشت غرفه های رای دهی رفته تا رای دهنده ها در رای دهی به کاندیدان مشخص هدایت دهند؛ در شهر قندوز، ولایت قندوز، یک کارمند حکومت به رای دهنده ها هدایت داده است که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در شهر قندوز، ولایت قندوز، یک قوماندان محلی به رای دهنده ها هدایت داده است که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند، در ولسوالی درایم، ولایت بدخشان، پولیس ملی مسول امنیت مرکز رای دهی در قریه منجی رای دهنده ها را لت و کوب و تهدید نموده که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی کاش، ولایت بدخشان پولیس ملی مسول امنیت مرکز رای دهی در قریه دارکن رای دهنده ها را لت و کوب و تهدید نموده که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی کشم ولایت بدخشان، یک قوماندان محلی به مردم هدایت داده که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی جرم، ولایت بدخشان، در قریه چنگ، یک عضو خانواده یک عضو پارلمان رای دهنده ها را تهدید نموده اند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولایت قندوز، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات بالای رای دهنده های بیسواد اعمال نفوذ نموده اند که به رییس جمهوری کرزی و کاندیدان مشخص شورای ولایتی رای بدهند؛ و در ولسوالی دنده غوری، ولایت بغلان، یک قوماندان محلی با مردان مسلح خود مردم را تهدید مینمود که به داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند.

¹⁰⁵ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی کنر، ولایت کنر، شمار زیادی از نماینده های یک کاندید، در حضور کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات، به رای دهنده ها هدایت میدادند که به کاندید مشخصی رای بدهند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، در یک مرکز رای دهی واقع لیسه فقرا، حامیان رییس جمهوری کرزی به رای دهنده ها هدایت میدادند که به رییس جمهوری کرزی رای بدهند؛ در ولسوالی های حصارک و سرخورد، ولایت ننگرهار، یک کاندید شورای ولایتی همراه با مردان مسلح خود در مرکز رای دهی کوشک رای دهنده ها را تهدید مینمود تا برای وی رای بدهند؛ در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مرکز غوچک به رای دهنده ها هدایت میداد که برای یک کاندید شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی کامه، ولایت ننگرهار، یک کاندید شورای ولایتی و مردان مسلح وی رای دهنده ها را تهدید مینمودند تا برای وی رای بدهند؛ در ولسوالی وایگل، ولایت نورستان، کاندیدان شورای ولایتی رای دهنده ها را تهدید مینمودند تا برای آنها رای بدهند؛ و در ولسوالی اسعدآباد، ولایت کنر، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات مورد لت کوب حامیان یک کاندید شورای ولایتی قرار گرفتند و کارت های ثبت نام آنها را به زور گرفتند.

¹⁰⁶ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی قره باغ، ولایت کابل، در باغ عالم، در مرکز رای دهی خانه حاجی خلیل، یک شخص به رای دهنده ها هدایت میداد، در ولسوالی قره باغ، ولایت کابل، در سنگ سبز، یک کارمند کمیسیون مستقل انتخابات میکوشید تا بر رای دهنده ها اعمال نفوذ نماید که به داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی میربچه کوت، ولایت کابل، اعضای شورا به رای دهنده ها در مراکز رای دهی مسجد قاشقار، مکتب متوسطه پغمان قشنگ و مکتب ابتدایی قلعه ملک هدایت میدادند که به نفع داکتر عبدالله و برخی از کاندیدان مشخص شورای ولایتی رای بدهند؛ در ناحیه 10 شهر کابل، یک آمر کمپاین رییس جمهوری کرزی رای دهنده ها را تهدید به رای دهی می نمود؛ در ناحیه شش درک، ولایت کابل، نماینده های داکتر عبدالله عبدالله، بزرگان محل و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات رای دهنده ها را در مراکز رای دهی کلینیک بهزادی، قلعه وزیر، مکتب شش درک، در شهر کابل، ولایت کابل رای دهنده ها را تهدید مینمود که به نفع کاندیدان مشخص رای بدهند؛ در شهر کابل، ولایت کابل، یک کارمند

مکتب در مرکز رای دهی لیسه پنجصد فامیلی رای دهنده ها را هدایت میداد که به رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی کوهبند، ولایت کاپیسا، یک کاندید شورای ولایتی رای دهنده ها را تهدید مینمود که برای وی و یک کاندید مشخص ریاست جمهوری رای بدهند و نیز نماینده های سایر کاندیدان شورای ولایتی را تهدید می نمود؛ در ولسوالی نجراب، ولایت کاپیسا، مرادان مسلح در نزدیک برخی از مراکز رای دهی به مردم دستور میداد که برای یک کاندید زن در شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی سالنگ، ولایت پروان، یک کارمند حکومت در مرکز رای دهی باغ میدان به رای دهنده ها هدایت میداد که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ و در منطقه سرخپارسا، ولایت پروان، یک قوماندان محلی و افراد وی مردم محل را با اسلحه تهدید مینمود.

¹⁰⁷ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی خرم و سرباغ، ولایت سمنگان، افراد یک قوماندان محلی و کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به رای دهنده ها هدایت میدادند که به یک کاندید شورای ولایتی و یک کاندید ریاست جمهوری مشخص رای بدهند، در ولسوالی پشتونکوت، ولایت فاریاب، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات رای دهنده ها را هدایت به رای دهی می نمودند؛ در ولسوالی غورماچ، ولایت فاریاب، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در عقب صندوق رای دهی به رای دهنده ها هدایت میدادند که به یک کاندید مشخص رای بدهند؛ در ولایت بغلان، شماری از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در پشت غزه های رای دهی میرفتند تا رای دهنده ها را هدایت نمایند؛ در ولایت قندوز، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات بالای رای دهنده های بیسواد اعمال نفوذ مینمودند که برای رییس جمهوری کرسی و کاندیدان مشخص شورای ولایتی رای بدهند، در ولسوالی سرخورد، ولایت ننگرهار، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مرکز رای دهی غوچک به رای دهنده ها دستور میدادند که به یک کاندید شورای ولایتی رای بدهند؛ در شهر قندهار، ولایت قندهار، کارمندان زنانه کمیسیون مستقل انتخابات زنان بیسواد را تشویق می نمودند که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی شکرده، ولایت کابل، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مرکز رای دهی کلینیک بهزادی، قلعه وزیر، لیسه دره شکر، مرکز رای دهی شاه مردان و مرکز رای دهی شکرده رای دهنده ها را تهدید مینمودند؛ در شهر کابل، ولایت کابل، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مراکز رای دهی قلعه ناظر و لیسه محمد آصف مایل رای دهنده ها را تهدید و هدایت مینمود که به نفع برخی از کاندیدان مشخص رای بدهند؛ و در ولسوالی سرخپارسا، ولایت پروان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در مرکز رای دهی مدرسه عبدالروف شهید مردم را هدایت میداد که رای شان را به نفع داکتر عبدالله عبدالله به صندوق اندازند.

¹⁰⁸ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در شهر قندوز، ولایت قندوز، یک کارمند حکومت به رای دهنده ها هدایت میداد که به داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی دریم، ولایت بدخشان، پولیس ملی مسول امنیت مرکز رای دهی در قریه منجی رای دهنده ها را لت و کوب و تهدید نموده تا برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی کاش، ولایت بدخشان، پولیس ملی مسول امنیت مرکز رای دهی در قریه دارکن رای دهنده ها را مورد لت و کوب و تهدید قرار داده تا برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی تالقان، در ولسوالی اسعد آباد، ولایت کنر، یک کارمند حکومت در مرکز رای دهی واقع در ریاست امور زنان، زنان رای دهنده را تشویق می نمود که برای یک کاندید مشخص شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی اسپین بولدک، ولایت قندهار، کارمندان حکومتی و پولیس ملی رای دهنده ها را تهدید مینمودند که به نفع رییس جمهوری کرسی رای بدهند و پولیس سرحدی پنج نفر مشاهد و نمایندگانی کاندیدان را که در مورد صندوق های رای دهی پر شده شکایت نموده بودند بصورت موقت تحت بازداشت قرار دادند؛ در شهر قندهار، ولایت قندهار، پولیس سرحدی رای دهنده ها را دستور میداد که به رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی ژیری، ولایت قندهار، پولیس سرحدی در مرکز ولایتی به رای دهنده ها هدایت میدادند که برای یک کاندید شورای ولایتی رای بدهند؛ در ولسوالی های ریگستان و شورآبک، ولایت قندهار، پولیس سرحدی به رای دهنده ها هدایت میدادند که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در شهر ترینکوت، ولایت ارزگان، یک کارمند حکومت در یک مرکز رای دهی به زنان دستور میداد که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی چوره، ولایت ارزگان، پولیس سرحدی به رای دهنده ها هدایت میداد که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی سالنگ، ولایت پروان، یک کارمند حکومتی در مرکز رای دهی باغ میدان به رای دهنده ها هدایت میداد که رای شان را به نفع رییس جمهوری کرسی به صندوق اندازند.

¹⁰⁹ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در شهر قندهار، ولسوالی های ریگستان و شورآبک، ولایت قندهار، پولیس سرحدی به رای دهنده ها دستور میداد که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی چوره، ولایت ارزگان، پولیس ملی به رای دهنده ها هدایت میدادند که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی دهرآود، ولایت ارزگان، یک کارمند حکومتی به رای دهنده ها هدایت میداد که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند.

¹¹⁰ اصل عدم جانبداری، در محدود این عملکرد، چنین تعریف گردیده است که کارمندان حکومتی وظایف شان را با «بیطرفی کامل» انجام بدهند، بشمول عدم استفاده از منابع دولتی به منظور پیشبرد کمپاین کاندیدان مشخص. به ماده 50 قانون اساسی افغانستان و فرمان ریاست جمهوری مورخ ماه می 2009 در رابطه به عدم مداخله کارمندان حکومتی در امور انتخابات نگاه شود.

¹¹¹ یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی خواجه سبز پوش، ولایت فاریاب، یک قوماندان اسبق محلی در داخل مرکز رای دهی مصروف هدایت دادن دیده شده است؛ در ولسوالی خرم و سرباغ، ولایت سمنگان، افراد یک قوماندان محلی به رای دهنده ها دستور میدادند که برای یک کاندید شورای ولایتی و کاندید ریاست جمهوری رای بدهند؛ در شهر قندوز، ولایت قندوز، یک قوماندان محلی به مردم هدایت میداد که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی کشم، ولایت بدخشان، یک قوماندان محلی به رای دهنده ها هدایت میداد که برای رییس جمهوری کرسی رای بدهند؛ در ولسوالی دهنه غوری، ولایت بغلان، یک قوماندان محلی و افراد مسلح وی مردم را تهدید می نمود که برای داکتر عبدالله عبدالله رای بدهند؛ در ولسوالی های حصارک و سرخورد، ولایت ننگرهار، یک کاندید شورای ولایتی همراه با افراد مسلح وی و یک قوماندان محلی در شماری از مراکز رای دهی مردم را تهدید مینمود که برایش رای بدهند؛ در ولسوالی کامه، ولایت ننگرهار، یک کاندید شورای ولایتی، رای دهنده ها را تهدید می نمود؛ در ولسوالی نجراب، ولایت کاپیسا، افراد مسلح در نزدیک مراکز رای دهی به مردم هدایت میداد که برای کاندید زن در شورای ولایتی رای بدهند؛ و در ولسوالی سرخپارسا، ولایت پروان، یک قوماندان محلی همراه با افراد مسلح خود مردم محل را تهدید مینمود که برای یک کاندید مشخص رای بدهند.

¹¹² یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان شاهد شکایاتی از ولسوالی های کوهستان 1، کوهستان 2 و محمود راقی ولایت کاپیسا و ولسوالی علینگر ولایت لغمان بودند.

113 یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در منطقه مرکزی در ولسوالی سروبی ولایت کابل، رای دهی چندگانه به نفع برخی از نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی در مرکز رای دهی مسجد قلعه کلان، مرکز رای دهی کلینیک شهرک سروبی، مرکز رای دهی مکتب ابتدایی شهرک، مرکز رای دهی مکتب متوسط دختران خود خیل، مرکز رای دهی مسجد بام درای، مرکز رای دهی مسجد غاز الیا، مرکز رای دهی مسجد شیرخان کج و مرکز رای دهی خانه ترکانی ملک کریم اطلاع داده شد؛ در ولسوالی خاک جبار ولایت کابل، رای دهی چندگانه در مرکز رای دهی خانه ملنگ شاه رسول و مرکز رای دهی مکتب متوسط زندان ولی خان صورت گرفته است؛ در ولسوالی محمود راقی ولایت کاپیسا، رای دهی چندگانه به نفع بعضی از نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی در مرکز رای دهی زراعت زرات صورت گرفته است؛ در ولسوالی های کوهستان 1 و محمود راقی ولایت کاپیسا، بعضی از رای دهندگان با استفاده از چند کارت رای دهی توانستند بیشتر از یک بار بعد از پاک نمودن رنگ از انگشتان خود به واسطه نفت رای دهند؛ در ولسوالی کوهستان 2 ولایت کاپیسا، اعضای خانواده یک مقام حکومتی رای دهندگان زن را با خود می آوردند تا بیشتر از یک دفعه رای دهند—این رای دهندگان زن رنگ را از انگشتان خود پاک کردند تا بتوانند بیشتر از یک بار رای دهند؛ و در ولسوالی محمد آقا ولایت لوگر، رای دهی چندگانه توسط حامیان شوکت استانکزی صورت گرفت. در منطقه جنوب شرقی، در ولسوالی سید کرم ولایت غزنی، خانه ظاهر خان، شکایاتی دریافت شد که بعضی از رای دهندگان چند کارت رای دارند. در منطقه شرقی، در مراکز رای دهی سنقر، ورنته و صخره ولسوالی علینگر و مراکز رای دهی شهیدان و ککاس ولسوالی قرغه ای ولایت لغمان، ظن رای دهی چندگانه در ولسوالی بتی کوبت ولایت ننگرهار وجود دارد، چون تعداد آرای ریخته شده برای انتخابات ریاست جمهوری (تقریباً 1300 رای) به مراتب کم تر از شمار آرای ریخته شده برای انتخابات شوراهای ولایتی (تقریباً 2800 رای) است—زمانی که فورم ثبت رای دهندگان ملاحظه شد، مشاهده گردید که یک کارت رای دهی برای بیشتر از یک بار ثبت گردیده است.

114 یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مشاهده نمودند که در خنج ولایت پنجشیر، تعداد اندکی از زنان از خانه برای رای دادن بیرون شدند، حال آن که ژورنال محل رای دهی نشاندهنده میزان بالای مشارکت در انتخابات بود؛ در گنجو در ولایت پنجشیر، رای 200 زن در ظرف سه ساعت در ژورنال ها ثبت گردید، حال آن که اطلاع داده شد که قریه گنجو فقط در حدود 250 باشند دارد؛ و در شهر گردیز ولایت پکتیا، گروهی از مردم از قوم منگل چند کارت رای دهی داشتند—آنها ادعا داشتند که به نمایندگی از زنان و اعضای زن خانواده خود رای می دهند.

115 در جریان بازدید یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در شهر گردیز ولایت پکتیا، تعدادی از دختران در مکان رای دهی حضور داشتند؛ در اجرستان ولایت غزنی، 1050 کارت هویت رای دهنده متعلق به زنان مورد استفاده قرار گرفت؛ و در ولسوالی احمد آباد ولایت پکتیا، اعضای مرد جامعه به نمایندگی از زنان رای می دادند.

116 یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ملاحظه نمودند که در ولسوالی ده سبز ولایت کابل، رای دادن غیرمستقیم در مرکز رای دهی کوچی پاچا صاحب، مکتب ابتدایی پاچا صاحب مشاهده شد؛ در ولسوالی چهارآسیاب ولایت کابل، رای دادن غیرمستقیم در خیرآباد، مرکز رای دهی مسجد برج برق و قلعه نعیم، مرکز رای دهی لیسه ملالی مشاهده شد؛ در ولسوالی بت خاک ولایت کابل، اعضای شورای ملی اوراق رای را جمع آوری می کنند و آنها را به نفع یک نامزد مشخص انتخابات شوراهای ولایتی نشانی می نمایند؛ در ولسوالی محمود راقی ولایت کاپیسا، رای دادن غیرمستقیم توسط یک نامزد انتخابات شوراهای ولایتی صورت پذیرفت؛ در ولسوالی کوهبند ولایت کاپیسا، رای دادن غیرمستقیم صورت گرفته است؛ در ولسوالی دورنامه ولایت پنجشیر، رای دادن غیرمستقیم صورت گرفته است؛ و در ولسوالی های کوهستان 1 و محمود راقی ولایت کاپیسا، مواردی از رای دهی غیرمستقیم مشاهده شده است.

117 در ولایات بدخشان و تخار و شهر پل خمری ولایت بغلان، صغیران به شمول دختران در هنگام رای دادن دیده شدند، قسمیکه توسط ناظرین رسمی و دیگران راپور داده شده است.

118 در جریان نظارت ساحوی یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در مراکز رای دهی سنقر، ورنته و صخره ولسوالی علینگر و مراکز رای دهی شهیدان و ککاس در ولسوالی قرغه ای ولایت لغمان، خردسالان در هنگام رای دادن دیده شدند؛ در ولسوالی اسداباد ولایت کنر، تقریباً 40 درصد رای دهندگان در یک مرکز رای دهی خردسالان بودند؛ و در خواجه دره نور و ولسوالی بهسود ولایت ننگرهار، ناظران اطلاع دادند که خردسالان در شماری از مراکز رای دادند.

119 در جریان بازدید یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در ولایت کاپیسا، در اکثر اماکن رای دهی، تعداد زیادی از خردسالان رای دادند؛ در ولسوالی قره باغ ولایت کابل، سه دختر خردسالی سعی داشتند تا رای دهند؛ در مکتب غلام حیدر خان در خیرخانه یک شخص زیر سن با پاک کردن رنگ از انگشتش چند بار رای داد؛ در ولایت کابل، چهار خردسال در ناحیه 9 پولیس رای دادند؛ و در اماکن رای دهی مختلف در ولایت پروان، شمار زیادی از خردسالان مشاهده شدند که رای دادند.

120 این مشکلات باعث تاخیر در گشایش محلات رای دهی در برخی موارد گردید.

121 به دومین گزارش نظارت مشترک کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما بر حقوق سیاسی راجع به وضعیت آزادی بیان در دوره مبارزات انتخاباتی از تاریخ 16 جون 2009 الی 1 اگست 2009 رجوع کنید. <http://unama.unmissions.org>

122 گزارش پروژه نظارت بر رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات (13 اگست 2009).

123 *پژواک* (18 اگست 2009)، *مقام ها رسانه های برقی، چاپی را به نقض قوانین رفتاری انتخابات متهم می کند؛ ماده 6 مقرر*

کمیسیون مستقل انتخابات درباره ایجاد کمیسیون رسانه ها و فعالیت رسانه ای صراحت دارد که نه تنها نامزدان وظیفه دارند تا از مبارزه انتخاباتی بپرهیزند، بلکه رسانه ها نیز از پوشش فعالیت سیاسی نامزدان و نشر یا پخش نتایج یا معلومات نظرسنجی ها منع می شود.

124 ریاست معلومات و نشرات، وزارت امور خارجه (19 اگست 2009)، <http://www.mfa.gov.af>.

125 خبرگزاری فرانسه (19 اگست 2009)، *حکومت افغانستان تهدید می کند که خبرنگاران را اخراج خواهد کرد.*

126 رویترز (19 اگست 2009)، *سازمان ملل متحد از افغانستان می خواهد تا منع پوشش انتخاباتی در رسانه ها را رفع کند.*

127 اخبار جهانی خبرگزاری فرانسه (19 اگست 2009)، *انتقاد شدید از حکومت افغانستان به خاطر منع رسانه ها.*

128 رویترز (19 اگست 2009)، *سازمان ملل متحد از افغانستان می خواهد تا منع پوشش انتخاباتی در رسانه ها را رفع کند.*

129 نقطه عطف رسانه های افغانستان—پوشش محلی انتخابات افغانستان (20 اگست 2009)، شبکه اینترنیوز.